

Labā ziņa

Aicina uz koncertiem

Balvu Mūzikas skolas zālē audzēkņu Ziemassvētku koncerts notiks 21. decembrī pulksten 17, bet Amatniecības vidusskolā labdarības koncerts būs 22. decembrī pulksten 13. Uz koncertiem var nākt visi interesenti, tie ir bez maksas.

Slikta ziņa

Mājas karājas gaisā

Līdz 30. jūnijam katram daudzdzīvokļu namam Latvijā bija jāiekārto Mājas lieta. Tajā, kā to paredz "Dzīvojamā māju pārvaldīšanas likums", jāietver informācija vairākās sadaļās, piemēram, dzīvojamās mājas pamatdokumenti (nekustamā īpašuma tiesības apliecinošs dokuments, dzīvojamās mājas kadastrālās uzmērīšanas lieta, piesaistītā zemesgabala robežu plāns); tehniskā dokumentācija u.c. Pašvaldības aģentūras "San-Tex" direktors Uldis Sprudzāns informē, ka problēmu nav ar daudzdzīvokļu namiem Balvos, par kuriem Mājas lietas ir iekārtotas. Savukārt bēdīgāka situācija, kā atzīst Balvu novada pašvaldības speciāliste Valentīna Fedulova, ir ar daudzdzīvokļu namiem laukos: "Lielākoties dzīvokļi iegādāti par pajām un daudzus gadus nav maksāta ne īres, ne apsaimniekošanas maksa. Mājas karājas gaisā, un neviens nevēlas uzņemties atbildību, lai šo situāciju sakārtotu."

Interesanta ziņa

Viļākā būs motokross!

Nākamgad motokrosa fani varēs būt apmierināti, jo "Baltā brieža" trases saimnieks Dmitrijs Samitins saņēmis atļauju šajā trasē Viļakas novadā rīkot Latvijas čempionātu motokrosā.

Nepalaid garām

Atkal gaida līdzjutējus

Volejbola klubs "Balvi" svētdien aizvadīja kārtējo spēli Latvijas čempionāta 1. līgā, uzvarot Rundāle/Bauska volejbolistus ar 3:0. Pēc šīs uzvaras mūsu volejbolisti ieņēma 3. vietu. Sestdien būs kārtējā spēle Rīgā ar RTU, bet jau svētdien, 18. decembrī plkst. 14.00 Balvu pamatskolas sporta zālē mūsējo pretinieki būs VK "Ozolnieki".

Foto - Z. Logina

Prezentē veikumu. Latvijas lauku sieviešu apvienības "Laimīga organizācija" un biedrības "Rudzupuķe" prezentācijās, kuras vadīja Maruta Paidere un Ilona Džigure, ikviens varēja redzēt tos labos darbus un aktivitātes, kas likušas sasparoties un darboties arī citām sievietēm. Šobrīd biedrība "Rudzupuķe" ir 35 aktīvas sievietes, kuras savukārt darbojas vēl desmit savu pagastu klubos vai biedrībās.

Tiekas dzīves virzītājas

Aizvadītajā piektdienā Balvu novada Vectilžas pagasta sporta un atpūtas centrā uz kārtējo gada nogales konferenci Balvu rajona sieviešu biedrība "Rudzupuķe" aicināja visu novadu sieviešu biedrības un sabiedriski aktīvās sievietes, lai izvērtētu aizvadīto gadu.

Sieviešu biedrības "Rudzupuķe" rīkotajā konferencē Vectilžā, tiekoties ar enerģiskām un darbīgām sievietēm, radās atziņa, ka dzīves virzītājas laukos ir sievietes. Tas ir stereotips, ka laukos sievietei grūtāk būt modernai, mūsdienīgai un interesantai. Atbalstot vienai otru, darbojoties, nevis sēžot četras sienās un ieraujoties savā čaulā, notiek patīkamas pārmaiņas ikvienā sievietē, kura uzdrošinās iziet sabiedrībā. Tas nekas, ka mājās ir ģimene, saimniecība, kopjami lopi - sievietes laiku parasti atrod visam. Protams, ir daudz jaukā, ja to atbalsta un palīdz arī ģimene.

To konferencē ar Reiņa Kaudzītes vārdiem jauki pateica Baltinavas novada vadītāja Lidija Siliņa: "Ar raudāšanu nepieciertīsi malku, nedz ar vaimanām aparsi tirumu, bet lieto tai vietā cirvi un arklus, tad pieciertīsi malku, tad aparsi tirumu, kā arī nezinot līdz ar to dažreiz apmierināsi raudas un nobeigsi vaimanas." Viņa uzslavēja Latgales sievietes, kuras ir pamanītas Latvijas lauku sieviešu apvienībā, saņē-

mušas Rožu ordeni, arī citiem parādījušas savas prasmes, zināšanas un aktivitātes. Viņa vēlēja nepazaudēt spēju priecāties par to, kas ir, nevis skumt par to, kā nav. Daudzi sieviešu biedrību realizētie projekti atstājuši paliekošas vērtības. To lieliski savā prezentācijā parādīja Baltinavas novada sieviešu biedrības "Vaivariņi" vadītāja Marija Bordāne. Konferencē biedrībā uzņēma arī jaunus dalībniekus, un par zilās šallītes īpašnieci kļuva Maruta Arule, kurai šoreiz bija uzticēts sarīkot un vadīt šo pasākumu. Skaistu svečturi, kā arī grīdas paklājiņu atjaunotajam Vectilžas sporta un atpūtas centram dāvināja biedrības "Lazduleja" vadītāja Mārīte Berķe, piebilstot, ka darbs ir jāmil, jo tikai tad tas veiksies un ies no rokās. Rakstniece Santa Mežābele (istajā vārdā Antoņina Ločmele) no Viļakas ne tikai prezentēja savu jaunāko, astoto romānu "Aiz loga dziedāja vējš", bet arī pastāstīja par biedrības "Pegazs" darbu. Susāju pagasta vadītāja Valda Brice mājās atgriezīsies idejām bagātāka, jo šeit guvusi daudz jaunu ideju un iedvesmu. Izstāde, kurā čaklās audējas izrādīja savus veikumus, ātri vien saruka, jo daudzas vēlējās iegādāties nu jau modernos tā sauktos "lupatu deķišus". Audēja Ilze Lesniece neslēpa, ka izveidota arī jauna biedrība "Mēs paši". Bet psiholoģe Skaidrite Krakope aicināja vispirms mīlēt sevi, jo otram var dot tikai to, ar ko pats esi bagāts.

Z. Logina

Nākamajā
Radugunī

● **Atjaunotajai robežsardzei - 20 Pāršķir jaunu lappusi**

● **Kas nākamgad izvedīs atkritumus? Gatavojas jauna līguma slēgšanai**

Godina ģimenes un iedez eglīti.

10. lpp.

Iepriecina vecākus ar gardu ēdienu.

11. lpp.

Vārds žurnālistam

Šodien atkal rakstām par veselības jomu. Par reformām, pārmaiņām, ieguvumiem un zaudējumiem. Pārmaiņas jebkurā jomā nenāk viegli, kādam tās sāt pat ļoti un neaizmirsīsies visu atlikušo mūžu. Cilvēks tā iekārtots. Tagad dzirdi kaut kam un kaut kur izteiktus pārmetumus laikraksta adresē, kāpēc par to vispār jāraksta, kam tas vajadzīgs, kāpēc noniecināt uzņēmumu...? Man tas šķiet dīvaini. Preses uzdevums ir redzēt, kas notiek apkārt, un sabiedrību informēt par tai svarīgiem jautājumiem. To, ka Balvos aizvērs psihiatra kabinetu, novadu iedzīvotāji uzzināja galvenokārt tikai no "Vaduguns". Kur un kā viņiem par to (un vēl citiem svarīgiem jautājumiem medicīnā) pastāstīja kāds no krīzes komandas locekļiem vai akcionāriem? Gaidu, varbūt pārmaiņu sakarā būtu kas sakāms Balvu, Baltinavas, Viļakas vai Rugāju novadu pašvaldībām, taču šie vadītāji līdz šim mūsu izdevuma publisko telpu nav izmantojuši.

Runājot par vadītājiem, vēl kāds pārsteigums tepat Balvos. Gribēju iegūt informāciju un ar konkrētu jautājumu griezos sociālajā dienestā. Saņēmu jocīgu atbildi – vispirms šai vadītājam manīs piesauktā tēma esot jāsaskaņo ar Balvu novada attiecīgās jomas speciālistu. Kāpēc? Varbūt tāda pati informācija būšot nepieciešama arī viņu novada domes laikrakstam. Jājautā: vai tad šī izdevuma veidotāji paši nespēj izdomāt tēmas, par ko rakstīt? Jautāta paskaidrot ko vairāk, vadītāja atklāja, ka tāds, lūk, esot nesen no novada domes saņemtais norādījums. Balvu novada domes priekšsēdētājs, redaktora uzrunāts, gan atzina, ka tādi norādījumi neesot doti. Taču aizdomu ēna paliek. Vai mazums piedzīvots, ka piekšniekiem netiek, par ko jautā un raksta žurnālisti.

Maruta Sprudzāne

Latvijā

No "Swedbank" izņem vismaz 24 miljonus latu. Svētdien pēcpusdienā, izplatoties nepamatotām baumām par "Swedbank" finanšu grūtībām, satraukušies bankas klienti kopumā bankomātos un filiālēs izņēmuši aptuveni 24 miljonus latu. Tas ir mazāk nekā 1% no bankas kopējā depozītu apjoma. Lielākā iedzīvotāju aktivitāte, izņemot naudu bankomātos, bija svētdien pēcpusdienā un vakarā. Taču daudzi klienti naudu steidzās izņemt arī pirmdienas rītā. "Banka gan gatava arī tālāk strādāt pastiprinātā režīmā, papildinot panikas pārņemto klientu iztukšotos bankomātus. Labākā atbilde ir sniegt klientam pakalpojumu," norādīja bankas pārstāve.

Ministru prezidentam jauns dienesta auto VW Phaeton. Drīzumā pie jauna dienesta auto tiks Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, taču konkurss, kurā izvēlēts jaunā auto piegādātājs, noticis lielā slepenībā, vēstīja Latvijas Televīzijas raidījums "De facto". Premjera jauno limuzīnu piegādās kāda auto tirgū mazpazīstama kompānija - SIA "Auto 26". Līdz šim Dombrovskis pārvietojās ar Audi A8 limuzīnu, kura nomas līgums beidzās novembrī, un premjeram nācās pārsēsties nedaudz pieticīgākā Audi A6, ar kuru Dombrovskis pārvietojās vēl šonedēļ. Turpmāk premjers vizināsies ar 1.decembrī reģistrētu VW Phaeton.

"SC" deputāti norobežojas no krievu valodas. Apvienības "Saskaņas centrs" (SC) Saeimas deputāti norobežojas no parakstu vākšanas par krievu valodu, kurā piedalījās partijas līderis Nils Ušakovs. Deputāti TV raidījumam "Nekā personīga" teikuši, ka viņiem ar krievu valodas aktivitātēm nav nekāda sakara, arī referendumā par krievu valodu viņi nebalsošot un atbalstītājus balsot neaicināšot. Raidījums norāda, ka pārliecināt sabiedrību par šo vārdu patiesumu gan nebūs viegli, jo SC valdē nupat ir ievēlēts Valērijs Kravcovs, kurš kopā ar radikāļiem Vladimiru Lindermanu un Jevgēņiju Osipovu rīkoja parakstu vākšanas kampaņu referendumam.

Gada jautrākais skrējienis. Vecrīgā noritēja viens no gada jautrākajiem pasākumiem – Ziemassvētku vecīšu skrējienis. Tajā piedalījās aptuveni simts vecīšu. Tērpušies sarkanbaltajos kostīmos un bārdās, trasē izgāja kungi un dāmas, lieli un mazi, pat tādi, kas vēl nav iemācījušies staigāt, bet tika stumti bērnu ratiņos, un bija arī suņi. Starp dalībniekiem bija diezgan daudz ārzemnieku.

(Ziņas no portāla DELFI)

Aktuāli

Krīzes komanda turpinās darbu

Pagājušajā nedēļas nogalē Balvu novada domes deputāti uzklaušoja "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības" krīzes komandas vadības Alīdas Vānes un Marģera Zeitmaņa atskaiti par izdarīto slimnīcu apvienībā. Pēc domes sēdes Gulbenes, Balvu, Rugāju, Viļakas un Baltinavas novadu pašvaldības dalībnieku sapulcē nolēma saglabāt valdi esošajā sastāvā līdz 2012.gada beigām.

Bumba tik strauji vairs nekrit

Krīzes vadības komandā strādā Aizkraukles slimnīcas valdes priekšsēdētāja Alīda Vāne, Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece, deputāte Ināra Ņikuļina, Gulbenes novada domes deputāts Guntis Blūms un Veselības aprūpes fonda valdes priekšsēdētājs Marģers Zeitmanis. Uzrunājot deputātus, A.Vāne informēja, ka novembrī Gulbenē reģistrēti 300, no kuriem stacionārā ievietoti 128 pacienti, Balvos – 539, stacionārā ievietoti 358 pacienti. Ar ātro palīdzību atvesti 255 pacienti: "Tas nozīmē, ka katru dienu ātrā palīdzība atved apmēram 10 pacientus. 8.decembrī pulksten 8 stacionārā Balvos bija 51, bet Gulbenē – 30 slimnieki. Patiesībā šie skaitļi nav lieli, un jāapziņās, ka visā pasaulē vērojama tendence, ka pacientus arvien mazāk ievieto slimnīcās. Ar to mums nākotnē ir jāreķinās."

Savukārt M.Zeitmanis pastāstīja, ka slimnīcu apvienībā notikusi restrukturizācija. "Kaut arī maksātne spēja ir novērsta, uzņēmuma finansiālais stāvoklis neizskatās spīdošs," viņš piebilda. Krīzes komandas valdes loceklis informēja, ka ir panākta vienošanās par nodokļu parādu atmaksas grafiku ar Valsts ieņēmumu dienestu. Tāpat ir vienošanās par ERAF līdzekļu termiņa pagarināšanu. Jautāts, vai tādejādi

renovācijas darbus iesaldēs, viņš paskaidroja, ka projektu pārstrukturizēs: "Līdz šim bija nolemts katrā slimnīcā kaut ko pa pusei pāremontēt, lai, tā teikt, katram kaut kas tiek. Mēs uzskatām, ka katrā slimnīcā labāk izdarīt kaut ko vienu un pamatīgu, nevis labot vai renovēt pa pusei." Viņš atklāja, ka slimnīcu apvienībā bija nesaimnieciskums nesaimnieciskuma galā. Piemēram, vasarā Gulbenē četri kurinātāji sagatavoja karsto ūdeni, lai gan slimnieku skaits bija mazs. "Vai nebija lietderīgāk uzstādīt, piemēram, boilerus?" viņš jautāja. Tāpat renovācijas darbi slimnīcās sākušies bez projektēšanas.

Deputāts un bijušais slimnīcu apvienības valdes loceklis Sandis Puks iebilda, ka naudas apguve sākusies tāpēc, ka tā darīt ieteica atbildīgie dienesti. A.Vāne uzsvēra, ka "raganu medību" nebūs, tomēr atbildība jāuzņemas it visiem – gan slimnīcu darbiniekiem, gan valdei. Runājot par nākotnes riskiem, A.Vāne nosauca divus, proti, finansiālais risks, kas joprojām saglabājas, un kadru trūkums. "Es nevaru apgalvot, ka maksātne spējas nebūs," viņa piebilda. Līdzīgās domās ir M.Zeitmanis, kurš uzskata, ka tā bumba tik strauji vairs zemē neripo. Krīzes vadības komanda ir pārliecināta, ka "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībai" jāatrod profesionāls izpildītājs.

Strādās vēl gadu

Līdzīgu atskaiti uzklaušīja slimnīcu apvienības akcionāri. Viņiem A.Vāne un M.Zeitmanis pastāstīja, ka kopš septembra, kad darbu sāka krīzes vadības komanda, izstrādāta un realizēta Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības restrukturizācija ar mērķi izslēgt abu slimnīcu darbā dublējošās funkcijas un optimizēt slimnīcu darbu, saglabājot medicīniskās aprūpes pieejamību

reģionu iedzīvotājiem. Izveidotais jaunais darbības modelis saskaņots ar LR Veselības ministriju un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu. Kopš 1.novembra Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība strādā atbilstoši jaunajam darbības modelim, saglabājot abās slimnīcās ambulatoro medicīnas pakalpojumu sniegšanu. Balvos – neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu ar uzņemšanas nodaļas darbu 24 stundas diennaktī, bet Gulbenē – dienas stacionāru, plānveida operāciju nodrošināšanu un steidzamās medicīniskās palīdzības sniegšanas punktu ar darba laiku 24 stundas diennaktī. "Trīs mēnešu laikā esam veikuši radikālu izmaksu samazinājumu, realizējuši optimizācijas pasākumus, saglabājot reģiona iedzīvotājiem medicīnisko pakalpojumu pieejamību gan Gulbenē, gan Balvos. Pēc restrukturizācijas slimnīcu apvienībā strādā 250 darbinieki, optimizācijas rezultātā samazinātas 80 darbavietas," norādīja A.Vāne.

Atskaitoties par paveikto, tika norādīti riski, kas joprojām apdraud sekmīgu darba attīstīšanu pēc restrukturizācijas. Kopš 2010.gada sākuma, kad izveidota slimnīcu apvienība, uzkrājušies nodokļu parādi un parādi piegādātājiem, kas kopsummā pārsniedz vienu miljonu latu. Otrs būtisks risks – darbaspēku resursu programmas neesamības dēļ nav iespējams atrisināt kvalificētu medicīnas speciālistu piesaisti. Slimnīcu apvienībai jau tuvākajā laikā nepieciešams ginekologs, pediatrs, anesteziologs. Gulbenes, Balvu, Rugāju, Viļakas un Baltinavas novadu pašvaldību dalībnieku sapulcē pieņēma lēmumu saglabāt valdi esošajā sastāvā, par darbības galvenajiem mērķiem nosakot risku novēršanu un jaunā slimnīcu apvienības darbības modeļa nodrošināšanu praksē. Darbības laiks ir terminēts līdz 2012.gada 31.decembrim.

Balvu novadā

Balvos joprojām nav nosiltināta neviens māja

Pagājušajā nedēļā Balvu Kultūras un atpūtas centrā daudzdzīvokļu namu vecākie tikās sapulcē, lai pārrunātu aktualitātes māju siltināšanas jomā.

Pašvaldības aģentūras "San-Tex" direktors Uldis Sprudzāns atgādināja, ka daudzdzīvokļu namu siltināšanas mēģinājumi pagaidām beigušies ne ar ko, kaut gan energoaudits izdarīts 20 Balvu pilsētas mājās: "Tas nav ķeksītis, tā nav mūsu iegriba. Daboties pieredzē citās pilsētās, kur māju siltināšana norit veiksmīgi, jāsecina, ka ieguvēji ir daudzdzīvokļu namu iedzīvotāji. Tas ir mājas vizuālais izskats, komunālie maksājumi, kas nepaaugstinās. Summa nemainās, saskaitāmos mainot vietām. Kāpēc mums nav veicies? Pašvaldības aģentūrai nav tiesību uzņemt kredīta saistības. Vistuvāk lēmuma pieņemšanai ir daudzdzīvokļu nams Vidzemes ielā 24. Tur izdarīts viss, lai sāktu siltināšanu. Tā nesākas tikai tāpēc, ka mēs nevaram un nedrīkstam paņemt kredītu bankā." Kā risinājums tām mājām, kas gatavas startēt siltināšanas projektā, ir dzīvokļu īpašnieku biedrības nodibināšana vai apsaimniekotāja maiņa.

Māju apsaimniekošanas uzņēmuma Gulbenē pārstāvji Lolita Strode un Dzintars Vasiļjevs klātesošajiem pastāstīja par savu pieredzi māju siltināšanā. Viņi aicināja noslēgt apsaimniekošanas līgumu, kas pavērs iespējas realizēt mājas siltināšanas

iesaka palasīt. Valentīna Fedulova klātesošajiem ieteica palasīt žurnālu "Pārvaldnieks", kurā atrodama jaunākā informācija par māju apsaimniekošanu.

projektu. Šādu iespēju izvērtēt apņēmusies daudzdzīvokļu nama Vidzemes ielā 24 vecākā Valentīna Fedulova. Jāpiebilst, ka laika atļūcis pavisam maz, jo uz māju siltināšanai atvēlēto Eiropas finansējumu rindā stāv daudzas Latvijas pašvaldībās esošās mājas, nerunājot par projektu īstenošanas termiņu, kas sarūk ik dienu.

E.Gabranovs

Kā vērtējat lēmumu pagarināt mācību gadu Latvijas skolās?

Viedokļi

Par atvieglotu un sabalansētu mācību gadu

ROBERTS ĶĪLIS, Izglītības un zinātnes ministrs

Nesen Izglītības un zinātnes ministrijā prezentējam Valsts rīcības plāna pasākumus izglītībā, kas praktiski nozīmē sarakstu ar konkrētiem uzdevumiem, ko esmu apņēmis paveikt, lai ieviestu dzīvī tās salīdzinoši vispārīgās lietas, kas ierakstītas valdības deklarācijā. Lai arī kopējā valdības

rīcības plāna prezentācija sastāv no vairāk nekā 15 izvērstām sadaļām, visplašāko atbalsi un skaļākās domapmaiņas sabiedrībā radīja piedāvājums pagarināt mācību gadu skolās. Precizējuma labad jāpiebilst, ka šis jautājums ir daļa no plašākas tēmas par mācību darba noslodzi. Jau iepriekš uzsvēru, ka neviena no būtiskām reformām izglītībā netiks īstenota, iekams par to nebūs notikusi plaša diskusija ar iesaistīto pušu pārstāvjiem un ņemti vērā visi racionālie argumenti. Vārds 'racionālie' ir mazliet jāpasvīturo, jo svarīgi pamanīt, ka dažkārt mūsu izvēles nosaka arī pieradums un emocionāli priekšstati, taču tie itin bieži izrādās kavēkļi tādu risinājumu ieviešanai, kas patiesībā būtiski atvieglotu un sakārtotu mūsu dzīvi.

Analizējot situāciju ar esošo slodzes izkārtojumu mācību gada laikā, esmu sastapies ar virkni iebildumu no bērnu un vecāku puses un aicinājumiem situāciju risināt. Šobrīd atsevišķos izglītības posmos pusaudžu vecuma skolēnu slodzes izkārtojums paredz, ka jaunajiem cilvēkiem jāmacās 36 stundas nedēļā, turklāt mājās jāpilda mājas darbi. Atgādināšu, ka 40 stundu darba nedēļa ir pieaugušu cilvēku norma, bet tas ir par daudz augoši organismiem. Mācību gada pagarināšana ļautu samazināt stundu skaitu dienā. Daudzās mācību stundas un blīvās

mācību saturs, īpaši tumšajos rudens un ziemas mēnešos, neveicina kvalitatīvu un dziļu mācību vielas apguvi. Pagarinot mācību gadu, rastos iespēja veltīt vairāk laiku mācību vielas apguvei – mācīties lēnāk un pamatīgāk. Savukārt pienākot siltajiem mēnešiem, mācības varētu organizēt, izmantojot interaktīvas mācību metodes – stundas svaigā gaisā, ekskursijas, projektu darbus. Vecāki savukārt iebilst pret to, ka, pārnākot mājās, bērniem ir jāpilda mājas darbi. Tas vai nu atņem kopā pavadīto laiku, vai arī prasa vecāku līdzdalību un palīdzību mājas darbu risināšanā. Pagarinot mācību gadu, mūsu bērnu mājas darbu apjoms samazinātos, un tos varētu izpildīt, vēl skolā esot. Vakari kļūtu brīvi atpūtai un ģimenes kopā būšanai. Gan darba devēji, kas pārstāv vecākus, gan paši vecāki bieži vien nav mierā ar vasaras brīvlaika garumu. Trīs brīvie mēneši, kuros bērniem nav skolas, rada papildus tēriņus vai grūtības darbā tiem vecākiem, kuriem nav vecvecāku vai tuvu radnieku, kas pieskatītu bērnus. Nākas algot auklīti vai maksāt par dārgām nometnēm. Ne visiem tas ir pa kabatām. Īsāks vasaras brīvlaiks ļautu vecākiem ietaupīt un samazinātu risku, ka bērni paliek nepieskatīti.

Ilgais brīvlaiks rada grūtības arī pašiem bērniem. Gan skolotāju apkopota pieredze, gan arī objektīvi pētījumi uzrāda, ka pēc triju

mēnešu pārtraukuma iemācītais var būt aizmirsies un darbs jādarā dubultā – proti, reiz apgūtā mācību viela jāatkārto. Pārbaudes darbu grafiks mācību gada noslēgumā mēdz būt pavisam blīvs. Pagarināts mācību gads varētu to padarīt mazāk saspringtu un, iespējams, sagādātu labākus rezultātus.

Šie ir daži no argumentiem, par kuriem aicinu jūs padomāt. Plānoto reformu mērķis ir vienkāršs un skaidrs – tās iecerētas, lai atvieglotu, padarītu veiksmīgāku un efektīvāku veidu, kādā mūsu bērni un arī mēs mācāmies. Neviena no tām nav pašmērķis. Protams, mācību gada pagarinājums ir tikai viens no veidiem, kā varētu risināt mūsu bērnu pārslogotību un celt mācību kvalitāti. Taču, iespējams, tas ir gana iedarbīgs.

Jāņem vērā, ka arī citas valstis pēdējā laikā aktīvi pievēršas mācību gada garuma jautājumiem. Piemēram, 2010. gadā šo jautājumu saistībā ar ASV atpalikšanu starptautiskajos rādījumos ierosināja ASV prezidents Baraks Obama.

Baltinavas novada domē

24. novembra sēdes lēmumi

Mežniecības ēku nodod biedrībai

Nolēma nodot bezatbildības lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai "Sukrums" novada pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu - bijušo mežniecības ēku, kas atrodas Baltinavā, Kārsavas ielā.

Ievieto aprūpes iestādē

Nolēma ievietot ilgstošas sociālās aprūpes iestādē - Viļakas novada Šķilbēnu sociālajā aprūpes mājā - divas personas, sedzot uzturēšanās izmaksas starpību starp klienta veikto iemaksu un sociālā aprūpes pakalpojuma izmaksu.

I. Zinkovska

Īsumā

Apmeklēs Baltinavu

22. decembrī Baltinavu plāno apmeklēt Latvijas Republikas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs. Viņam paredzēta tikšanās ar novada domes priekšsēdētāju Lidiiju Siliņu. Ārlietu ministrs plāno apmeklēt arī Viļakas un Balvu novadus, lai pārrunātu pārrobežu sadarbības, robežšķērsošanas un citus jautājumus.

Cietis pašvaldības budžets

SVETLANA ROMĀNE, Žiguru pamatskolas direktore

Esmu kategoriski pret šādu reformu. Pirmkārt, pāris papildus mācību nedēļas

nespēs uzlabot skolēnu zinību kvalitāti. Otrkārt, tas uzliks papildus slodzi pašvaldību budžetiem. Pašvaldībām, kuru ienākumi jau tāpat samazināti, būs jāmeklē papildus līdzekļi skolēnu pārvadāšanai vēl 14 dienas, radīsies arī citi uzdevumi. Tā kā mūsu novada pašvaldība apmaksā visu skolēnu ēdināšanu, tai būs jāmaksā par ēdināšanu vēl 14 dienas, kā arī jāapmaksā pavāru darbs.

Par skolas direktori esmu nostrādājusi 30 gadus, skolotājas darba pieredze ir vēl lielāka, tādēļ varu apgalvot, ka jau maijā, tiklīdz laukā uzspīd spožāka saulīte, bērni vairs negrib mācīties, viņu uzmanība mazinās. Turklāt, ja jūnijā sākas eksāmeni, kur ņemsim skolotājus, kuri tajā laikā vadīs mācību stundas? Vismaz mūsu skolā nav tik daudz skolotāju.

Jārēķinās ar to, ka lauku skolās pedagogiem ir mazas darba slodzes, tādēļ, lai uzturētu ģimeni, daudziem nākas strādāt arī citā darbā. Mūsu skolā, piemēram, ir tikai trīs skolotāji, kuri nestrādā vēl kādā papildus darbā. Mūsu skolas kolektīvs ir

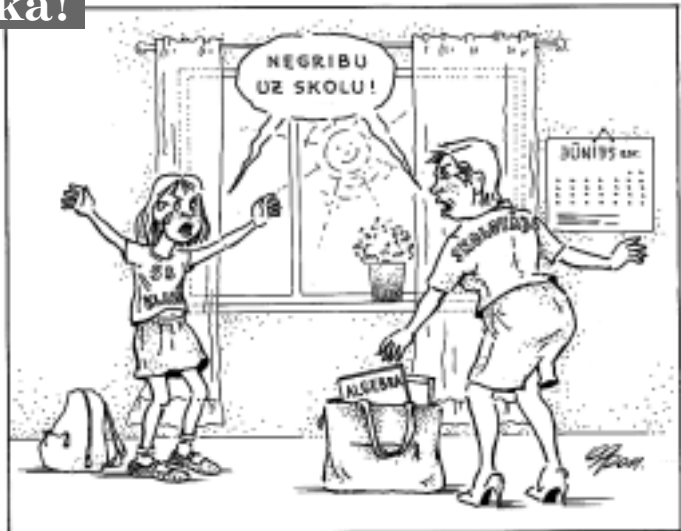
kategoriski pret šādu reformu. Domāju, pret to ir arī bērni.

Nepiekrītu arī nesen izskanējušam priekšlikumam skolās veikt kadru rotāciju. Iespējams, tas der kādām citām iestādēm, tikai ne skolām. Nevaru iedomāties, kā rotācija varētu notikt? Strādājot noteiktā skolas kolektīvā, izveidojas zināma prasību sistēma, skolotāji zina savus pienākumus, pazīst skolēnus. Kā tas būs, ja atnāks uz citu skolu ar savu pavārgrāmatu? Paies vismaz gads vai divi, iepazīstot jauno kolektīvu un skolēnus. Turklāt, ja šeit, Žiguros, atrodas mana māja un ģimene, kā varēšu strādāt citā vietā?

Šaubos, vai tie, kuri iesaka šādas reformas, iepazīnuši skolas darba specifiku. Nezinu, kur viņi rod šādas idejas... Uzskatu, ka mūsu valsts izglītības sistēmā valda aizvien lielāks sajukums. Jauns ministrs nāk ar jaunām idejām, turklāt vienas reformas valdība pabeidz, citas paliek pusratā, jo nomainās ministrs. Uzskatu, ka jaunā iecere pagarināt mācību gadu radīs tikai vēl lielāku jucekli

Viedokļus uzklājis E. Gabrānovs un I. Tušinska

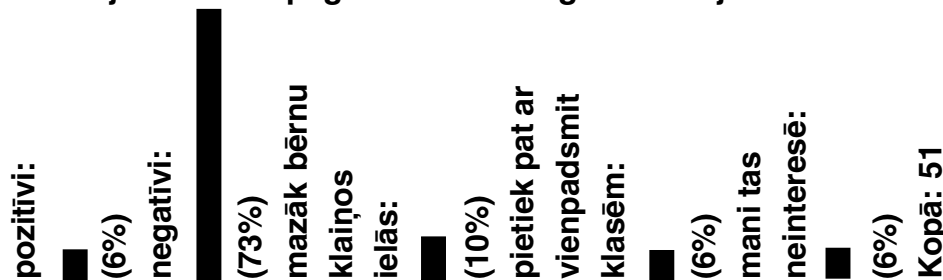
Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

www.vaduguns.lv

Kā vērtējat lēmumu pagarināt mācību gadu Latvijas skolās?

Piecas izrādes dramatisko kolektīvu skatē

Sestdien Balvu Kultūras un atpūtas centrā skatītājiem bija iespēja noskatīties četras izrādes un muzikālu kompozīciju "Redzēt ar sirdi". Kultūras darba speciāliste Ilga Oplučāne pirms dramatisko kolektīvu skates atzina, ka galvenais mērķis ir apzināt mūspuses dramatisko kolektīvu sniegumu un izrāžu saturu.

Ik pa brīdīm masu medijos izskan pārmetumi par dramatisko kolektīvu izrādēm, kurās dominē alkohola tēma. I. Oplučāne, jautāta, kā vērtē mūsu dramatisko kolektīvu repertuāru, paskaidroja, ka teātri visbiežāk atspoguļo dzīves negācijas, ciņu ar tām: "Jā, šobrīd dominē bezdarbs, bomži, alkohols, tomēr jāsaprot, ka nopietniem uzvedumiem nepieciešams finansējums, kas šobrīd diemžēl ir minimāls."

"Precības". Balvu pagasta dramatisks kolektīvs (režisore Vaira Rene) skatītājus priecēja ar Nikolaja Gogoļa lugas "Precības" fragmentu. Ligavas Agafjas Tihonovnas lomā iejutās Māriete Viksna (no kreisās), viņas krustmāti Arinu Pantelejmonovnu spēlēja Ludmila Buša, bet Fjoklas Ivanovnas lomu atveidoja Anita Pozdņihova.

Mazā zāle. Kultūras un atpūtas centra Mazā zāle bija skatītāju pārpildīta. Par to, ka izrādes patik, liecināja smieklī un aplausi.

"Nē!" alkoholam. Tilžas dramatiskā kolektīva aktieris Zintis Krakops, kas spēlēja režisoru, paziņoja, ka izrādē izdarījis korekcijas: "Alkoholu būs jāizlej uz grīdas, nevis jāizdzer!" Viegli pateikt, bet vai viegli izdarīt? To ikviens varēja uzzināt, noskatoties izrādi "Ģenerālmēģinājums" (režisore Inese Daukste).

Paldies Tev, Latvija! Rita Ločmele (foto) atgādināja, ka par visu, kas mums ir un kas mēs esam, jāpateicas Latvijai.

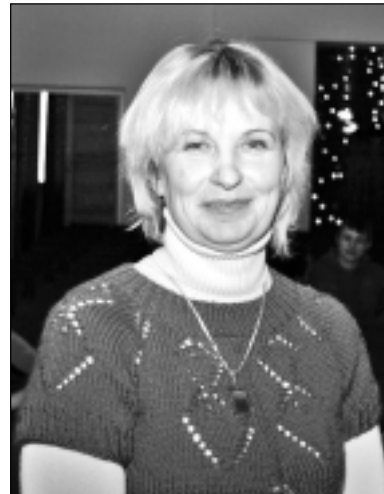

"Skleroze". Vectilžas dramatiskā kolektīva iestudētā izrāde "Skleroze" (režisore Inese Daukste) pārsteidza ar jokiem un sadzīviskām ainām. Galvenajā lomā iejutās Aigars Čirka, kurš pēc uzdzīves nespēja atcerēties iepriekšējās dienas notikumus.

Neizpaliek uztraukums. Kārlis Ignats aktiermākslas noslēpumus izzina jau trīs gadus: "Šķiet, katrs no mums ir savdabīgs aktieris. Atšķirība tikai tā - kur un kādas lomas mēs spēlējam? Viens to dara mājās pie televizora, cits - uz skatuves. Jebkura uzstāšanās ir satraukumu pilna." Ziemassvētkos

Kārlis visiem novēl mieru un satīcību.

Režisore. Inese Daukste nesēn apmeklēja režisora Valda Lūriņa kursus. Pateicoties viņam, Latvijas Nacionālajā teātrī iestudēja izrādi "Latgola.lv". Šīs izrādes popularitāte apliecināja, ka skatītāju reizēm var uzrunāt pavisam vienkāršas, vispārcilvēciskas lietas.

Uzstājas briežciemieši. Briežuciema dramatisks kolektīvs demonstrēja skeču "Donats pilsētā" (režisore Valentīna Kaša).

Tur ikšķus par savējiem. Briežuciema pagasta kultūras darba organizatore Zita Mežale (no labās) un Jugita Boldāne ar nepacietību gaida, kad uz skatuves demonstrēs pagasta ļaužu sagatavoto skeču.

"Redzēt ar sirdi". Muzikālā kompozīcija "Redzēt ar sirdi" (režisore Vaira Resne) uzrunāja ikvienu skatītāju.

E. Gabranova teksts un foto

Trešdienas saruna

Vienmēr jātiecas augstāk

Piektdien Balvu muižā notika balvu pasniegšanas ceremonija Balvu novada aktivākajiem jauniešiem un sabiedriskajām organizācijām. Pavisam balvas saņēma 9 jaunieši un divas nevalstiskās organizācijas, bet "Gada jaunieša" nosaukumu par veselīga dzīvesveida popularizēšanu piešķīra Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības fizioterapeitam ANDRIM BAČUKAM.

2005.gadā absolvējis Balvu ģimnāziju, pēc piecu gadu studijām Latvijas Sporta pedagogijas akadēmijā, atšķirībā no daudziem saviem vienaudžiem, jaunais speciālists A.Bačuks atgriezās mājās - Balvos, kur jau aptuveni pusgadu strādā vietējā slimnīcā par fizioterapeitu. Lai gan pa šo laiku ne viens vien balvenietis paspējis pārliecināties par jaunā fizioterapeita lieliskajām profesionālajām iemaņām, reti kurš zina, ka viņš nodibinājis arī sporta biedrību "Austrumi 2010", aktīvi spēlē futbolu, piedalās pasākumos, ir Latvijas Futbola federācijas tiesnesis un savulaik ar labiem panākumiem startējis sporta deju sacensībās. Šo sarakstu varētu turpināt...

Kā jūtaties, saņēmis balvu "Gada jauniešis 2011"?

-Par to, ka esmu uzaicināts uz pasākumu muižā, uzzināju tikai ceturtdien pēcpusdienā. Protams, ir prieks par atzinību. Prieks, ka manu darbošanos kāds ievērojis un novērtējis, kaut gan pašam liekas, ka neko izcilu neesmu paveicis.

Kāpēc, atšķirībā no citiem vienaudžiem, pēc studijām augstskolā nolēmāt atgriezties Balvos?

-Paklausīju mammas padomam nekurtālu nebraukt (smejas). Patiesībā, padzīvojis piecus gadus Rīgā, sapratu, ka jāatgriežas. Rīgā, iespējams, ir vairāk dažādu iespēju, taču nodomāju: kas notiks, ja visi jaunieši tā domās un nolemīs aizbraukt no Balviem? Jau tagad, atgriežoties pilsētā, kur mācījos skolā, man gandrīz vairs nav neviena, ar ko parunāt, jo šeit palikuši vairs tikai kādi četri, pieci skolas laiku draugi.

Pagaidām nav nācijas nožēlot izvēli atstāt galvaspilsētu?

-Nē. Mani šeit viss apmierina. Balvos ir pietiekami daudz iespēju darboties. Patiesībā pēdējie mēneši bijuši tik saspringti, ka par atpūtu nav laika domāt. Aizeju uz darbu agrīno rīta un pārnāku tikai vēl vakarā.

Kā vērtējat brīvā laikā pavadīšanas iespējas mūsu pilsētā?

-Iespējas labi pavadīt brīvo laiku ir pietiekami labas, īpaši tiem, kas nodarbojas ar sportu. Varbūt ierobežota izvēle ir cilvēkiem, kuri ar sportu neaizraujas, taču sacensības šeit notiek katru nedēļas nogali, piemēram, Balvu pamatskolas sporta zālē.

Vai apmeklēt arī kultūras pasākumus un balles?

-Vidusskolas laikā dejas apmeklēju biežāk. Domāju, balles Balvos notiek diezgan bieži un nav tā, ka nav kur aiziet. Varbūt tās varētu būt tematiski saturīgākas, jo vidējā gadagājuma cilvēkiem nav īsti ko darīt jauniešu diskotēkās.

Jūs gan vēl nevarētu sevi pieskaitīt pie vidēja gadagājuma cilvēkiem...

-Jā, bet tomēr vidusskolēnu un mana vecuma cilvēkiem intereses ir manāmi atšķirīgas. Man nav īsti par ko runāt ar vidusskolēniem.

Prezentācijā līdz ar citiem labajiem darbiem izskanēja arī sportisko panākumu saraksts. Kā veidojušās Jūsu attiecības ar sportu?

-Bērībā, dzīvojot laukos, tēvs man bija uzmeistarojis basketbola grozu, kurā varēju mētāt bumbu stundām ilgi. Vēlāk, mācoties skolā, interesi par sportu nostiprināja mana pirmā fizikālās skolotāja Ināra Frolova. Skolā diezgan labi padevās dažādi sporta veidi, biju garš un spēcīgs, nekad nebija problēmu veikt dažādus vingrojumus. Tā pamazām aizrāvos, radās vēlme būt labākajam.

Sākat ar bumbas mētāšanu basketbola grozā. Kā nonācāt līdz futbolam?

-Kaut kā sanāca, ka daudzi draugi sāka spēlēt futbolu. Tagad pazīstamā Latvijas Futbola federācijas tiesneša Alekseja Popovičenko tētis bija mans pirmais futbola treneris. Viņš bija pirmais, kas 8 vai 9 gadu vecumā mani uzaicināja komandā un radīja interesi par futbolu. Futbolu spēlēju, gan mācoties skolā, gan studējot augstskolā. Nespēlēju tikai no 6. līdz 8. klasei, kad nopietni nodarbojos ar sporta dejām pie Anitas Grāmatiņas. Augstskolas pirmajos gados spēlēju telpu futbola komandā. Tā bija lieliska pieredze, jo gadijās spēlēt kopā ar valsts izlases spēlētājiem.

Kā nonācāt pie domas Balvos izveidot sporta biedrību "Austrumi 2010"?

-Kādu vasaru, atpūšoties Balvos, kopā ar vietējiem puīšiem izveidojām futbola komandu. Gribējām piedalīties arī sacīkstēs,

Foto - A.Kirsanovs

Gada jauniešis 2011 Balvu novadā. Andris Bačuks ir nedaudz izbrīnīts par tik augstu atzinību, taču neslēpj, ka ir patīkami, ja paveikto novērtē.

jo radās sajūta, ka varam kaut ko sasniegt. Bet mūs pat neaicināja uz sacensībām, neņēma nopietni. Atceros, kā sēdējām parkā un domājām, ko varētu darīt lietas labā, un nonācām pie secinājuma, ka jāorganizē biedrība. 2.novembrī jau apritēja gads, kopš biedrības "Austrumi 2010" dibināšanas. Šobrīd tajā darbojas gandrīz 60 dalībnieki, pārsvarā gados jauni cilvēki. Sadarbībā ar Balvu novada pašvaldību esam nodibinājuši arī futzāla jeb telpu futbola līgu, kuras spēles notiek Balvu pamatskolā.

Ko varam ieteikt jauniešiem, kuri sūdzas, ka viņiem nav ko darīt?

-Mana pieredze liecina, ka jaunieši, kuri sūdzas, ir tie, kuri negrib neko darīt.

Kuru ir vairāk - to, kuri grib vai negrib darboties?

-Domāju, vairāk ir tādu, kuri tomēr grib darboties. Diemžēl tehnoloģiju attīstība radījusi arī vairākas problēmas. Jaunieši pieraduši kontaktēties virtuālajā vidē, sēžot pie datora, vairs īsti neprot sarunāties reālajā dzīvē. Viņi varbūt gribētu darboties kopā ar vienaudžiem, bet kļuvuši kautrīgi, nespējīgi komunicēt aci pret aci.

Kas, Jūsuprāt, vajadzīgs, lai jaunieši nebrauktu prom uz lielākām pilsētām?

-Vajadzīgas darbavietas. Kaut gan arī darbs šeit, iespējams, ir, tikai vajadzīgi speciālisti pavisam citās jomās, nevis tajās, kurās studēt izvēlas jaunieši. Kāda nozīme mācīties par juristu vai, piemēram, uzņēmējdarbību, ja sen zināms, ka Latvija ir pārpilna ar šādiem speciālistiem. Domāju, izvēloties nākamo profesiju, vajadzētu papētīt, kāds šobrīd ir pieprasījums pēc šāda veida speciālistiem.

Kā jums pašam pietrūkst, dzīvojot Balvos?

-Dažreiz mazliet pietrūkst Rīgas rosības. Pierasts, ka Rīgā pat ar automašīnu cilvēki brauc ātrāk, nekā Balvos. Dažreiz mazliet kaitina balveniešu lēnīgums. Rīgā viss notiek daudz straujāk. Tur cilvēki ir lielāki maksimālisti, domā daudz pozitīvāk. Balvu iedzīvotāji ir daudz pesimistiskāk noskaņoti, dzīvojot pēc principa: jāiztiek ar to, kas ir. To dzirdu ik uz soļa. Tā nevajadzētu būt, jo vienmēr jātiecas pēc kaut kā labāka. Šis pesimisms vairāk raksturīgs vidēja un vecāka gadagājuma cilvēkiem.

Kādus mērķus esat nospraudis tuvākajiem dzīves gadiem?

-Lauku mājas Rugāju pusē, kur savulaik vasarās mētāju bumbu grozā, tagad pieder man. Esmu nolēmis uzrakstīt kādu Eiropas projektu, lai lietderīgi izmantotu šo zemi. Neapgalvoju, ka tagad nodarbošos tikai ar lauksaimniecību, taču gribas, lai zeme neiet zudumā. Vispār jau nenodarbojos ar nākotnes plānošanu. Protams, tālākā nākotnē gribētos uzcelt savu māju, bet laiks rādīs....

Tuvojas Ziemassvētki un Jaunais gads. Kāda būs Jūsu Jaungada apņemšanās?

-Neesmu īsti par to domājis. Laikam galvenais - nostabilizēties pašreizējā darbā. Nesen esmu sācis strādāt arī pansionātā "Balvi", kur agrāk nebija šāda speciālista, tādēļ darāmā būs ļoti daudz. Gribas palīdzēt sirmgalviem, jo arī viņi ir tādi paši cilvēki, kuriem gribas dzīvot. Vēlos kaut ko mainīt uz labo pusī rehabilitācijas jomā. Savukārt futbola jomā esam apņēmušies izveidot futbola komandu, kas spētu veiksmīgi startēt 1.līgā. Jāmaina cilvēku domāšana. Nevar visu laiku spēlēt 2.līgā un priecāties par to. Jātiecas pēc augstākiem sasniegumiem!

I.Tušinska

Balvu novada domē

8.decembra domes sēdes lēmumi Kā organizēs aprūpi mājās

Pieņēma saistošo noteikumu "Par aprūpes mājās darba organizēšanu un pakalpojuma saņemšanas kārtību Balvu novadā" projektu, ko nosūtīs izskatīšanai LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai. Saistošajos noteikumos paredzēta **pastāvīgā aprūpe mājās** (piešķir personām, kuras vecuma vai funkcionālu traucējumu dēļ nevar veikt ikdienas darbus un savu personisko aprūpi) un **pagaidu aprūpe mājās** (piešķir personām, kuras slimības vai atveseļošanās periodā nevar veikt ikdienas darbus un personisko aprūpi).

Vadoties no pašaprūpes spējām, klientam noteiks pakalpojuma apjomu, ko iedala četros līmeņos:

Pirmais līmenis – klienta apmeklējums divas reizes nedēļā, līdz 16 stundām mēnesī, klienta līdzmaksājums - Ls 2 mēnesī. Pirmā līmeņa pakalpojumā ietilpst šādi darbi: piegādāt produktus vai ēdienu, medikamentus, veikt maksājumus par komunālajiem pakalpojumiem, veikt starpnieka vai pavadona pakalpojumus, apmeklēt slimnīcā.

Otrais līmenis – klienta apmeklējums trīs reizes nedēļā, līdz 24 stundām mēnesī, klienta līdzmaksājums - Ls 4 mēnesī. Otrā līmeņa pakalpojumā ietilpst visi 1.līmeņa pakalpojumi un vēl šādi darbi: uzkopt mājokli, palīdzēt personīgās higiēnas nodrošināšanā (nomazgāties vannā vai dušā, nomainīt gultas veļu).

Trešais līmenis – klienta apmeklējums trīs reizes nedēļā, līdz 36 stundām mēnesī, klienta līdzmaksājums - Ls 6 mēnesī. Trešā līmeņa pakalpojumā ietilpst visi 2.līmeņa pakalpojumi un vēl šādi darbi: piegādāt kurināmo un ūdeni telpās, izņest izdedžus un lietoto ūdeni, gludināt veļu.

Ceturtais līmenis – klienta apmeklējums piecas reizes nedēļā, līdz 63 stundām mēnesī, klienta līdzmaksājums - Ls 12 mēnesī. Ceturta līmeņa pakalpojumā ietilpst visi 3.līmeņa pakalpojumi un vēl šādi darbi: palīdzēt apģērbties, noģērbties, palīdzēt iekļūt un iekļūt gultā, sagatavot un pasniegt ēdienu, nomazgāt traukus, palīdzēt inkontinences līdzekļu nomaiņai. Ceturta līmeņa pakalpojumi tiek sniegti kā pagaidu pakalpojumi uz atveseļošanās laiku līdz diviem mēnešiem gadā.

Zemi ieskaita rezerves fondā

Ieskaitīja rezerves zemes fondā Balvu novada pašvaldībai piekritošās zemes vienības: Bērzpils pagastā 6,48 ha platībā; Tilžas pagastā 0,9 ha platībā; Tilžas pagastā 1,8 ha platībā; Kubulu pagastā 7,1 ha platībā; Bērzpils pagastā 2,8 ha un 2,3 ha platībā; zemes vienības daļu Viksnas pagastā 4,3 ha platībā; zemes vienības daļu Bērzpils pagastā 4,6 ha platībā.

Izmomās zemi

Slēgs nomas līgumu ar Otiliju Brokāni par zemes vienības daļas Viksnas pagastā 0,06 ha platībā iznomāšanu personiskās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Larisu Grunduli par zemes vienības daļas Viksnas pagastā 0,04 ha platībā iznomāšanu personiskās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Inesi Medni par zemes vienības daļas Viksnas pagastā 0,6 ha platībā iznomāšanu personiskās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Vilhelmu Logīnu par zemes vienības daļas Bērzpils pagastā 0,04 ha platībā iznomāšanu personiskās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Viju Jermacāni par zemes vienības daļas Tilžas pagastā 6,0 ha platībā iznomāšanu lauksaimniecības vajadzībām uz 7 gadiem; ar Jāni Jermacānu par zemes vienības Tilžas pagastā 1,8 ha platībā iznomāšanu lauksaimniecības vajadzībām uz 5 gadiem; ar Raimonu Zalužinski par zemes vienības Krišjāņu pagastā 0,2 ha platībā iznomāšanu lauksaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem.

Sadala īpašumus un piešķir adreses

Atļāva atdalīt no nekustamā īpašuma "Bēzru salas", Krišjāņu pagastā, zemes vienību 0,3 ha un 3,3 ha platībā. Atdalīt zemes vienības pievienoja pie zemes īpašuma "Rančo Rasiņas". Zemes lietošanas mērķi - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība. Tāpat atļāva atdalīt no nekustamā īpašuma "Trešdaļas", Vectilžas pagastā, zemes vienību 3 ha un 2,1 ha platībā. Atdalītajam zemes vienībām piešķīra nosaukumu "Kļaviņmājas". Zemes vienību 7,2 ha atdalīja arī no nekustamā īpašuma "Madaras", Krišjāņu pagastā. Atdalītajai zemes vienībai piešķīra nosaukumu "Danas". Zemes lietošanas mērķi - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība.

E.Gabranovs

Vārds prezidentam

Iespēja gūt pieredzi

Foto - no personīgā arhīva

Rugāju novada vidusskolas skolēnu pašpārvaldes prezidente INESE GRIGĀNE pašpārvaldē darbojas jau ceturto gadu. Līdz šim divus gadus viņas pārraudzībā bija mācību iestādes kultūras dzīve. Atzinīgi novērtējot šajā laikā paveikto, Rugāju skolēni Inesi ievēlēja pašpārvaldes prezidentes amatā. Būdam sabiedriski aktīva jauniene, kurai patīk dejot, vadīt un pašai apmeklēt pasākumus, Inese jauno pienākumu novērtē kā iespēju gūt lielisku pieredzi un pilnveidot sevi. "Ceru, ka šajā mācību gadā pašpārvaldei izdosies paveikt iecerēto, nezaudēt jau tradicionālos skolas pasākumus, iespējams, ieviest arī kaut ko jaunu un uzlabot skolas tēlu," iecerēs atklāj pašpārvaldes prezidente. Inese neslēpj, ka vēlētos dalīties pieredzē arī ar citu novadu skolu pašpārvalžu pārstāvjiem. "Sapņu un ieceru ir daudz. Jālūko tikai, kurai no tām kopīgi varam pieaudzēt spārnus," saka Inese.

Īsumā

Gatavojas Ziemassvētkiem

Foto - no personīgā arhīva

Tāpat kā citās skolās, arī Balvu pamatskolas skolēniem un skolotājiem Adventes laiks ir dažādiem pasākumiem un aktivitātēm bagāts. Pirms nedēļas kopā ar Balvu pamatskolas skolēniem balvenieši iededza otro svecīti Adventes vainagā Balvu Kultūras un atpūtas centrā, bet šonedēļ pamatskolas bērni piedalās dažādās Ziemassvētku radošajās darbnīcās - gatavo Ziemassvētku apsveikuma kartiņas un kopīgi cep piparkūkas. Trešdien mazturīgo ģimeņu bērnu iepriecinās Latvijas Bērnu fonda sarūpētais koncerts, bet piektdien vecmāmiņu klubīnā kopā ar savām omītēm bērni gatavos Ziemassvētku puzurus. Daudz laika šajā nedēļā bērni vēltīs arī priekšnesumu gatavošanai skolas Ziemassvētku pasākumiem, kas vecāko klašu skolēniem notiks 22. decembrī, bet 1. - 4. klašu audzēkņiem - 23. decembrī.

Notikumi

Decembris – apbalvošanas laiks

Decembra sākumā Rīgas Stradiņa universitātes Lielajā aulā notika starptautiskās jauniešu programmas AWARD apbalvošanas pasākums, kurā balvas saņēma arī 9 Balvu jaunieši.

Šogad 93 uzcītīgāko un mērķtiecīgāko, Starptautiskās AWARD asociācijas Zelta, Sudraba un Bronzas nozīmes un sertifikātus saņēmušo Latvijas jauniešu vidū bija arī 9 Balvu jaunieši. Bronzas līmeņa apbalvojumus šogad saņēma BVĢ skolnieki Kristīne Šmiukše, Kristīne Antonova, Kaspars Bukšs un Megija Dreijere. Sudraba līmeņa nozīmītes un sertifikātus pasniedza BVĢ audzēkņēm Robertai Mūrnieci un Alinai Gromovai, bet Zelta līmeni šogad sasniegušas bijušās balvenietes, tagad augstskolu studentes Dita Bētere, Katrīna Sprudzāne un Laura Sprudzāne. Jāpiebilst, ka trīs gadu laikā no 12 Latvijā AWARD Zelta līmeņa apbalvojumus ieguvušajiem jauniešiem 11 ir balvenieši.

Svinīgajā brīdī klātesošos uzrunāja un balvas pasniedza Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvji, Starptautiskās AWARD asociācijas pārstāvji, sadarbības partneri, atbalstītāji un sabiedrībā zināmas personības. Par pasākuma sirsnīgo un pozitīvo atmosfēru gādāja pazīstamais mūziķis, ielu vingrotājs un pasākumu vadītājs Kaspars Zlidnis. Jaunieši noskatījās arī AWARD patroneses Latvijā Vairas Viķes-Freibergas un Starptautiskās AWARD asociācijas reģiona direktores Kristenas Tompsones videouzrunas.

Lai sasniegtu AWARD programmas Bronzas un Sudraba līmeņus, jauniešiem bija jāveic uzdevumi 4 jomās: jāuzlabo fiziskā sagatavotība, jāapgūst jaunas prasmes, jāpiedalās pētnieciskā ekspedīcijā un jādara labie darbi, bet ceļā uz Zelta līmeni šos uzdevumus papildināja arī dalība kāda projekta realizācijā. Viena no šogad Zelta līmeņa nozīmīti saņēmušajām jauniētēm bija Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātes studente Katrīna Sprudzāne, kura AWARD programmā darbojas kopš 2007. gada. Viņas sasniegumu saraksts šogad papildinājās ar dalību Kārsavas baznīcas atjaunošanas projektā, kā arī piedalīšanos Alūksnes pakalnu un pilsdrupu izpētes ekspedīcijā

Foto - no personīgā arhīva

Zelta nozīmīšu ieguvējas. No kreisās: Laura Sprudzāne, Katrīna Sprudzāne un Dita Bētere šogad sasniegušas programmas AWARD Zelta līmeni.

un citām aktivitātēm. Jauniene negrasās apstāties pie sasniegtā. "Turpināšu darbību kā AWARD laikraksta redaktore un iesaistīšos AWARD Zelta biedrības izveidē, kuras mērķis būs rakstīt projektus un palīdzēt jaunaļiem awardiešiem, kā arī popularizēt šo jauniešu kustību," sola Katrīna.

Par šī gada interesantāko aktivitāti Sudraba balvas ieguvēja Roberta Mūrniece uzskata dalību laivu braucienā pa Rušēnīcas un citām Latgales mazajām upītēm. "Ekspedīcija bija ļoti aizraujoša. Piedalīties AWARD programmā ieteiktu visiem jauniešiem, jo tā ir iespēja gūt neatsveramu dzīves pieredzi. Kad gan, ja ne jaunībā!" aicina Roberta, kura šogad nospraudusi mērķi iegūt Zelta nozīmīti.

Kādreiz sasniegt Zelta līmeni iecerējusi arī BVĢ skolniece Kristīne Šmiukše, kura šogad svinīgajā pasākumā saņēma Bronzas nozīmīti. Savus labos darbus jauniene aizsāka ar palīdzību radošo darbnīcu organizēšanā Balvu Centrālajā bibliotēkā. "Bija liels prieks saņemt apbalvojumu. Noteikti turpināšu iesāktu, līdz sasniegšu Zelta līmeni," apgalvo jauniene.

Sumina aktīvākos jauniešus

Aizvadītās piektdienas pēcpusdienā Balvu muižas zālē norisinājās sirsnīgs un aizkustinošs pasākums, kurā balvas saņēma sabiedriski aktīvi Balvu novada jaunieši un jauniešu nevalstiskās organizācijas. Pasākuma noslēgumā svinīgi pasludināja arī Gada jaunieša vārdu. Par to šoreiz kļuva Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības fizioterapeits Andris Bačuks.

Piektdienas pēcpusdienā balvai nominētie jaunieši dzirdēja daudz viņiem veltītu uzslavu. Katrā no prezentācijām bieži izskanēja vārdi: labi mācās, pabeidzis mūzikas skolu, darbojas skolas pašpārvaldē, spēlē teātri, deju deju kolektīvā, dzied ansamblī, kori, spēlē orķestrī, nodarbojas ar sportu, labdarību, organizē un vada pasākumus, piedalās starptautiskos projektos, sasniedzis programmas AWARD Zelta līmeni un citi slavinājumi. Jāatzīst, ka visi deviņi dažādās nominācijās izvirzītie jaunieši un abas jauniešu nevalstiskās organizācijas balvas bija godam pelnījuši, tādēļ iepriekš izveidotā vērtēšanas komisija tās piešķīra visiem: par ieguldīto darbu pagasta vides labiekārtošanā balvu saņēma NVO "Spīlka" no Bērzpils, par augstu saskarsmes kultūru un lojalitāti dzimtajai vietai - NVO "Dynamite" no Briežuciema, par iniciatīvu neformālās izglītības popularizēšanā - studente Laura Macāne, par radošu līdzdalību un aktivitāti - Balvu Amatniecības vidusskolas skolniece Elija Raibekaze, par mērķtiecību sevis pilnveidošanā - Balvu Amatniecības vidusskolas skolniece Lāsma Kokoreviča, par radošumu un draudzīgumu - Balvu Amatniecības vidusskolas skolniece Amanda Ertmane, par jaunu ideju ģenerēšanu un īstenošanu - Bērzpils vidusskolas skolniece Ineta Ikstena, par profesionalitāti un iniciatīvu sporta pasākumu īstenošanā - Balvu Sporta centra direktors Edgars Kaļva, par mērķtiecīgu un daudzpusīgu zināšanu apguvi - Balvu Valsts ģimnāzijas skolniece Kristīne Šmiukše, par nesavtīgu palīdzības sniegšanu ikvienam līdzcilvēkam - Balvu Valsts ģimnāzijas absolvents, students Oskars Smojāks. Savukārt Gada jaunieša balvu par veselīga dzīvesveida popularizēšanu Balvu novadā saņēma fizioterapeits Andris Bačuks.

Sēžot pie skaisti noformētajiem galdiņiem, pasākuma dalībnieki varēja vērot ne tikai prezentācijas, bet arī priekšnesumus, ko sniedza Līgas Morozas-Ušackas vadītās pašapziņas

Foto - A. Kirsanovs

Balvu saņem Laura Macāne. Vienu no apbalvotajām jauniētēm Lauru Macāni (attēlā) novada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Iluta Mežule raksturoja kā vienmēr smaidīgu un pozitīvu meiteni, kura pašmācības ceļā apgūvusi ģitāras spēli, aktīvi darbojas jauniešu organizācijā "Raibais kaķis", realizē starptautiska mēroga projektus un nodarbojas ar labdarību.

ceļšanas studijas "Lote" un deju grupas "Leo" meitenes, studijas "Di Dancers" dejojājas, Edgars un Anastasija Zinovjevi, Arturs Morozs, Mareks Karasevs, Darja Ivanova, Agita Pauliņa, Dagmāra Laicāne un šova "Dziedošās ģimenes" dalībnieki - Sprukuļu ģimene.

Balvu Bērnu un jauniešu centra speciāliste Ināra Frolova aicināja būt aktīviem un soliņa darbīgāko jauniešu nākamā gada veikumu izvērtēt 2012. gada nogalē. "Ja Jums līdzās dzīvo jauni cilvēki, kurus vēlaties nominēt Gada jaunieša balvai, nekautrējaties, bet piesakiet viņus Balvu novada mājas lapā, sadaļā "Jauniešiem", iedrošināja I. Frolova.

Lappusi sagatavoja I. Tušinska

Aktuāli

Vai reformas vienmēr nāk par labu?

Kopš šī gada 1. novembra Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība strādā atbilstoši jaunajam modelim. Krīzes komandas vadītāja Alida Vāne ir informējusi, ka pēc restrukturizācijas slimnīcu apvienībā strādā 250 darbinieki, ir samazinātas 80 darbavietas. Būtisku risku slimnīcu apvienības darbā sagādā kvalificētu medicīnas speciālistu nepietiekamība. Vistuvākajā laikā vajadzētu spēt piesaistīt speciālistus – ginekologu, pediatru un anesteziologu.

Sprotams, ka pārmaiņu laiks līdz nes nestabilitāti un nervozitāti. Vai jaunās reformas visur nāk par labu un palīdz pacientiem? Kopš novembra nogaļa darba attiecības izbeigusi Balvu poliklīnikas vadītāja, mediķe ar 18 gadu darba pieredzi LOLITA BERNE. Arī viņai ir savs skatījums par jaunievedumiem.

Kas Lolitu Berni uztrauc visvairāk? Tas, ka reformu rezultātā radušās būtiski krasas izmaiņas pacientu ambulatorajā aprūpē, tostarp mājas medicīniskajā aprūpē. Lolita atklāj, ka pa ieradumu viņai joprojām pacienti zvina un jautā par mājas aprūpes pieejamību. Diemžēl šis ambulatorais pakalpojums tagad ir ļoti sašaurinājies, un vismaz pagaidām to izmanto visai neliels pacientu loks ar smagām diagnozēm un būtiskiem veselības traucējumiem.

Ar 1. decembri pilna darba slodze mājas aprūpē Balvos nodrošināta tikai vienai mājas aprūpes māsiņai. Pirms tam šos pienākumus pildīja 6 medmāsas. Lolitas Bernes uzskats, ka līdz ar to zaudētajos paliek slimnieki, kuri ziemas mēnešos mokās ar hronisko slimību saasinājumiem un citām nopietnām vainām. Šādiem cilvēkiem nebūt nav nepieciešams gulēt slimnīcā, lai ārstētos, taču nepieciešama regulāra veselības "uzprišināšana", piemēram, injicējamo zāļu kursu veidā, ko nozīmē ģimenes ārsti. Iespējams, daļa pacientu var sarunāt māsiņu palīdzību ģimenes ārstu praksēs, bet ko darīt ļoti smagiem slimniekiem? Onkoloģiska rakstura pacientiem bieži ir nepieciešamas sistēmas fizioloģisko funkciju uzturēšanai - vai tāpēc vien viņiem būtu jādodas uz slimnīcu? Runājot par šāda rakstura pacientiem un viņiem nepieciešamās medicīniskās palīdzības sniegšanu mājas apstākļos ar slimnīcu apvienības krīzes komandas valdi, poliklīnikas vadītāja saņēmusi pilnīgi pretēju viedokli, pat neizpratni no noraidījuma. Viņi kā piemēru minējuši Aizkraukles slimnīcu, kur strādājot tikai viena mājas aprūpes māsa un spējot nodrošināt aprūpi visiem nozīmētajiem pacientiem un mēnesi par vizītēm nopelnot ļoti labu naudu.

Septiņi lati dienā

Patiešām – cik daudz pacientus dienā var apciemot mājas aprūpes māsa? Lolita Berne aicina aizdomāties, ka bez tiešajām medicīniskajām manipulācijām vizītēm jāpieskaita vēl ceļā pavadītais laiks, pacienta sagatavošanās procedūrām, arī māsiņas laiks, uzliekot sistēmu vai sagatavojot šļirci ar zālēm. Un kur vēl cilvēcīgais faktors – laiks sarunām ar pacientu, kuram dažkārt ir pilna sirds gan par veselības, gan sadzīvības rakstura problēmām. Lolita nespēj iedomāties, ka māsa var ātri iešpricēt, piecelties un skriet projām. Viņasprāt, godprātīgi darot šo darbu, māsiņa dienā iespēj apciemot un savus pakalpojumus sniegt ne vairāk kā 5 pacientiem. Pilinot sistēmu, pie pacienta jāpavada pāris stundas. Cik daudz māsiņa var nopelnīt? Valsts par mājas aprūpes vizīti, kā stāsta Lolita, samaksā 11,47 latus, taču mājas aprūpes māsiņa par vienu vizīti saņem 1 latu. Lolitas Bernes pārliecība, ka tā noteikti nav pienācīga samaksa par mediķes darbu. Māsiņa taču nes lielu atbildību. Ievadot medikamentus, pacientam var būt pēkšņa un dažāda reakcija. Var būt gadījumi, kad jāsniedz neatliekamā medicīniskā palīdzība. Un vienmēr jāprot novērtēt pacienta patieso veselības stāvokli.

Balvos mājas aprūpes pienākumi ar decembri uzticēti tikai vienai māsiņai - VALENTĪNAI GORBAČAI. Kādu laiku šie pakalpojumi bijuši pārtraukti, un ne visi ģimenes ārsti vai speciālisti tos arī nozīmē saviem pacientiem. Mājas aprūpe pienākas tikai konkrētu diagnožu gadījumos, piemēram, pacientiem pēc insulta, ar būtiskiem kustību traucējumiem

Kādu laiku nestrādās. Lolita Berne negaužas par notikušajām pārmaiņām. Viņa ir arņēmības pilna mācīties, braukt uz Norvēģiju un gūt jaunu darba pieredzi.

un tamlīdzīgi. Valentīna atklāj, ka patlaban viņa dienā apseko 7 pacientus. Tā kā viņiem ir dažādas diagnozes un katram vajadzīga citādāka medicīniskā aprūpe, māsiņa iespēj šos slimniekus apciemot. Smagākais no viņiem ir paralizēts pacients ar izgulējumiem, kur jāpavada ilgāks laiks. Ir trofisko čūlu slimnieks, kurš prasa rūpīgu apkopšanu. Liekot sistēmu, māsiņas vizīte ilgst vismaz 2 stundas. Valentīna stāsta, ka pie saviem pacientiem brauc ar personīgo automašīnu, aprūpe notiek arī sestdienās, svētdienās. Par savu darbu viņa nopelna 7 latus dienā – par katru vizīti – vienu latu. Viņai atmaksā arī 10 latus nedēļā par benzīnu. Valentīna piekrīt, ka šobrīd viņa neko daudz nenopelna. Vai māsiņa spētu palielināt vēl mājas vizīšu skaitu dienā? Valentīna domā, ka nē, jo mājas aprūpes pacienti vairumā gadījumā ir ļoti smagi slimnieki, kuriem nepieciešama uzmanība. Un darbdienā ir tikai tik stundu, cik ir. "Man nebija citas darba izvēles iespējas, tādēļ piekritu mājas aprūpes noteikumiem. Man patīk savs darbs, un pacienti mani gaida katru dienu. Esam kļuvuši kā draugi," atklāj Valentīna.

Likvidē to, kas arī pelnīja

Lolita Berne runā par vēl kādu svarīgu aspektu. Iepriekš poliklīnika sniedza pakalpojumus, par kuriem saņēma naudu, līdz ar to pelnīja. Tie bija, piemēram, kolektīvu apmeklējumi, izejot darba komisiju obligātās veselības pārbaudes, arī šoferu komisijas. Iedzīvotājiem bija iespēja saņemt arī dažādas vakcīnas viņiem izdevīgā laikā. Tagad šāds vakcīnu kabinet poliklīnikā vairs nestrādā. Poliklīnika vispār paliek arvien tukšāka un klusāka. Pēdējo mēnesi te strādā sirds veselības kabinets. Ambulatorie pakalpojumi Balvos ievērojami zūd un no pacienta attālinās, - secināja bijuši poliklīnikas vadītāja.

Lolita Berne skumji atzīst, ka diemžēl krīzes komandas valde citu viedokļus vērā neņem. "Visvairāk žēl, ka likvidēts arī tas, ar ko mēs pelnījām naudu, un ne mazo. Kur tādai ekonomikai jēga?" bilst Lolita.

Viss notiek uz labu

Darba uzteikumu Lolita Berne saņēma pirms mēneša, cits darba piedāvājums nesekoja, un tagad viņa ir oficiāla bezdarbniece. Lolita teic, ka par darba zaudējumu īpaši nepārdzīvo. Galu galā – viss, kas notiek, notiek uz labu. Viņas darbavietas likvidācija piespēlējusi iespēju pašai dzīvēt kaut ko mainīt, uzdrošinoties pievērsties kam jaunam. Mediķe nepieņēma piedāvājumu braukt un strādāt citā slimnīcā ārpus slimnīcu apvienības robežām. Lolita neslēpj, ka vēlas pēc kāda laika doties uz ārzemēm un tur likt lietā savas medicīniskās māsmas prasmes. "Esmu atvērta, komunikabla. Domāju, dzīvē ir tik daudz kā tāda, kur varu likt sevi lietā, pierādīt savas spējas," pārliecināta Lolita. Ar janvāri viņa turpinās mācības tepat Balvos, gatavojoties māsu darbam Norvēģijā. Ārzmēs viņa cer iegūt citādu darba pieredzi, iemācīties daudz ko jaunu un pēc laika atgriezties Latvijā.

Meklējam atbildi

Cilvēks uz ielas. Ko darīt?

Kā jārikojas, izsaucot neatliekamo medicīnisko palīdzību? Ko darīt, redzot gulošu cilvēku Balvos, kurš atrodas, piemēram, policijas iecirkņa tuvumā, netālu no ātro izsaukšanas vietas Bērzpils ielā 20?

Uz šiem un citiem jautājumiem atbildes meklējam ar ātrās palīdzības Balvu brigāžu atbalsta centra vadītājas ELITAS JEROMĀNES palīdzību, kura ir atbildīgā par Alūksnes, Gulbenes un Balvu brigādēm.

Redzot uz ielas pakritušu cilvēku, vispirms pie viņa ir jāpieiet klāt, jāpakrata aiz rokas vai pleca un jāuzrunā: "Kas jums noticis, vai vajadzīga mediķu palīdzība?" Ja cilvēks neko neatbild, tad, protams, jāņem mobilais telefons un jāzvina 113, kas ir tiešais ātrās palīdzības bezmaksas numurs. Ja pie rokas nav telefona, var nākt un par situāciju informēt arī ātro brigāžu centrā, Bērzpils ielā 20. Tur noteikti atvērs durvis un brigāde steigsies palīgā cietušajam.

Citāda ir situācija, ja iedzīvotāji vēlas izsaukt ātros uz konkrētu adresi pie konkrēta slimnieka. Arī tad viņiem nav aizliegts atnākt tieši uz Bērzpils ielu 20, taču vispirms notiks mediķu zvans, izdarot pieteikumu un lūdzot izsaukuma pieteicēju atbildēt uz konkrētiem jautājumiem. Tikai pēc tam brigāde dosies uz konkrēto adresi.

Ko cilvēki nesaprot

Brigāžu atbalsta centra vadītāju pārsteidz fakti par iedzīvotāju neizpratni, ko nozīmē brigāžu atbalsta centrs Bērzpils ielā 20. Netrūkst cilvēku, kas šo adresi uztver kā neatliekamās palīdzības sniegšanas vietu, kur var saņemt injekcijas, izmērit spiedienu vai pagulēt pie sistēmas. Nekā tamlīdzīga! Tās ir tikai mediķu atpūtas telpas, un nekādas medicīniskās manipulācijas te neveic. Ātro palīdzību cietušajiem, ja viņi atrodas ārpus mājām, sniedz tikai neatliekamās palīdzības automašīnās, kas ir speciāli aprīkotas. Pēc tam pacientus, ja nepieciešams, brigādes ved uz neatliekamās palīdzības slimnīcas uzņemšanas nodaļu Balvos.

Visus zvanus var pārbaudīt

Brigāžu atbalsta centra vadītāja ir pārbaudījusi signālus par izsaukumiem uz ielas. Tādi pēdējā laikā bijuši uz tirgu Balvos, pie lielveikala "Maxima". Taču nav informācijas par gadījumu, ko laikrakstam nesen stāstījusi kāda pensionāre. "Visus zvanus reģistrē, tos var atpazīt un pārbaudīt, kad un no kāda telefona zvanīts. Neko noslēpt nav iespējams," teic vadītāja. Valsti ir iedibināta kārtība, kā darbojas vienotais dispečerdienests. Visi zvani nonāk Rīgā, tur pieņem izsaukumu, pēc tam to novirza uz attiecīgo reģionu. Caur kompjūteru izdrukās veidā šo informāciju saņem uz vietas brigāžu atbalsta centrā Balvos. Iedzīvotāji dažkārt pauž aizdomas, vai, viņuprāt, zvanu garais ceļš neietekmē ātrās palīdzības sniegšanu cilvēkam izšķirīgās dzīves brīžos. E.Jeromāne atbild: "Pāris minūtes neko būtiski neietekmē. Ja tā būs klīniskā nāve cilvēkam, kurš nokritis mums tieši blakām, mēs viņu izglābsim. Bet, ja tas gadsies ar cilvēku, kurš atradies vismaz 12 kilometrus no Balviem, maz cerību, ka spēsim viņu glābt. Nevar atdzīvot mirušu cilvēku pēc 10 vai 15 minūtēm."

Kur sūdzēties?

Visus starpgadījumus vai nesaprašanos, saistītus ar neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu un tās darbiniekiem, Elita Jeromāne aicina nākt un izrunāt tieši pie viņas Bērzpils ielā 20. Iedzīvotāji var griezties mutiski un rakstiski. Viņasprāt, vislabākais veids, kā risināt domstarpības, ir izrunāties klātbūtnē "aci pret aci". Tad arī laikraksta redakcijai nenāksies uzklauzīt neprecīzus pārstāstus, kas, vairākkārt atstāstīti, zaudējuši patieso jēgu, uzskata ārsta palīdzē. "Ja jautājumu neatrisināsim tepat uz vietas Balvos, tad, protams, iedzīvotāji lai griežas arī tālāk," iesaka E.Jeromāne.

Zaļais padoms

Svarīgais kālijs

Ir pierādīts, ka kālijs regulē kalcija apmaiņu organismā. Medicīniskie pētījumi liecina, ka asinīs ir viena ceturtdaļa starpšūnu šķidrums un tā reakcija ir vāji sārmaina. Ja sārmainums pieaug, audos izgulsnējas un uzkrājas kalciji. Ja ēdienreizē izdzer glāzi dzērveņu vai vīnogu sulas, urīna reakcija kļūst skāba (tātad veselīga). Sula apgādā asinis ar organiskajām skābēm un kāliju, tādēļ daļēji izšķīdinās kalcijš, kas nogulsņējas asinsvadu sienās, tādā veidā pasargājot tās no pārkaļķošanās.

Saimnieciskas lietas

Jākrāj nauda un jāstrādā

GENOVEFA JERMACĀNE, Vectilžas pagasta pārvaldes vadītāja

Kam pieder daudzdzīvokļu mājas Vectilžā?

-Tās pieder iedzīvotājiem, lai arī viņi līdz galam nav sakārtojuši īpašumtiesību dokumentāciju. Laikā, kad izjuka kolhozi, pagasts nepārņēma komunālo saimniecību. Iedzīvotāji dzīvokļus paņēma par pajām, bet mājas, vēlāk arī dzīvokļu inventarizācija un zemesgrāmata palika nesakārtota. Lai to sakārtotu, nepieciešams ieguldīt finansu līdzekļus. Uzskatu, ka daļēji pie šīs situācijas vainojami paši iedzīvotāji, kuri saņēma vienošanos un tālāk neko nedarija.

Vai apdzīvoti visi dzīvokļi?

-Nē. Pagasta centrā trīsstāvu mājā apdzīvoti 9 (tā ir 27 dzīvokļu māja), bet divstāvu mājā - 8 dzīvokļi. Mājās dažus dzīvokļus iedzīvotāji izmanto kā pieliekamos. Mājas ir nolaistas. Uzskatu, ja cilvēks privatizē dzīvokli, tad viņam par to arī jā rūpējas. Daļa iedzīvotāju, kuri privatizēja dzīvokļus, dzīvo blakus novados, piemēram, Baltinavā, daži jau miruši.

Kādus komunālos pakalpojumus iedzīvotāji saņem?

-Mājās, kas atrodas centrā, piedāvātie pakalpojumi ir ūdens un atkritumu izvešana. Par ūdeni vienam iedzīvotājam jāmaksā Ls 1,22 (ar PVN), atkritumiem - Ls 0,98 (ar PVN) mēnesī. Sudarbes un Sāvānu mājā komunālo pakalpojumu nav.

Kāda situācija ir ar parādniekiem?

-Protams, ir parādnieki. "Pasta mājā" apdzīvoti 8 dzīvokļi, četri no tiem šogad par komunālajiem pakalpojumiem nav maksājuši. "Jaunajā mājā" lielākie parādnieki ir divi iedzīvotāji. Ir cilvēki, kuri nemaksā gadiem ilgi. Esam aizsūtījuši brīdinājuma vēstules, iespējams, piedzisis parādus tiesas procesā. Visgodīgākie maksātāji ir pensionāri. Komunālie pakalpojumi nav tik dārgi, lai par tiem nevarētu samaksāt. Vienkārši tas jā dara regulāri.

Vai ir runāts ar iedzīvotājiem par māju apsaimniekošanu?

-Pavasārī rikojām daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem sapulci, uzaicinājām speciālistus, kas skaidroja esošo situāciju un stāstīja, kā rīkoties tālāk attiecībā uz māju apsaimniekošanu. Runājām, ka jāizvirza māju vecākie, bet neviens nevēlas uzņemties šo pienākumu. Ja mājā dzīvo tikai daži iedzīvotāji, tad grūti savākt nepieciešamo naudas summu gan dokumentu sakārtošanai, gan remontdarbiem.

Ar kādām problēmām šo māju iedzīvotāji vērsās pagasta pārvaldē?

-Bija gadījums, piemēram, kad aizsala ūdensvads. Ieteicu iedzīvotājiem nopakot ūdensvadus, aiztaisīt pagraba logus. Kad to izdarīja, ar ūdensvadu nebija problēmu. "Jaunās mājas" iedzīvotāji kopīgi risina kanalizācijas problēmas, jo viņu vietā neviens to nedarīs. Lielākā daļa cilvēku cenšas sakopt gan mājas, gan apkārtni, bet ir daļa, kuri nevēlas vai arī viņiem nav laika.

Ko iedzīvotājiem var ieteikt?

-Saprotu, ka lielākoties tas ir naudas jautājums, tomēr pašiem jācenšas darīt lielākus vai mazākus remontdarbus. Piemēram, divstāvu mājai jālabo skurstenis, un tas jā dara ātri, kamēr ķieģeļi nav stipri sadrupuši. Ja kādā privātmājā būtu līdzīga situācija ar skursteni vai jumtu, tad saimnieks neskatītos, bet labotu. Jākrāj nauda un jā dara steidzami darbi. Nav tā, ka cilvēkiem nemaz nav naudas. Bija iespēja strādāt simtlatniekos, maksājam GMI pabalstus. Iedzīvotāji iespēju robežās varētu turēt lopus (daudzi to šobrīd nedara), apstrādāt piemājas nelielu dārziņu, kur audzētu sev gurķus, tomātus, sīpolus un citus dārzeņus.

Jūs dzīvojat privātmājā?

-Vectilžā dzīvoju 27 gadus. Sākumā dzīvoju dzīvoklī, tagad - privātmājā. Mums ir ūdens, kanalizācija, par to paši maksājam un remontējam.

Dzīvo kā prot un var

Daudzdzīvokļu mājas Vectilžā. Šajā pagastā atrodas četras daudzdzīvokļu mājas – divas pagasta centrā, pārējās divas – Sāvānos un Sudarbē. Ar māju apsaimniekošanu neveicas, jo tās īsti nepieder ne pašvaldībai, ne iedzīvotājiem. Nav iedzīvotāju, kuri uzņemtos māju vecāko pienākumus, jo tas ir grūts un nepateicīgs darbs. Īpaši, ja lielākā daļa iedzīvotāju ar grūtībām var samaksāt par ūdeni un atkritumu izvešanu, izdzīvot paši un audzināt bērnus. Daudzdzīvokļu mājām piešķirti nosaukumi "Jaunā māja" (trīsstāvu ēka pagasta centrā), "Pasta māja" (divstāvu ēka pagasta centrā), "Sudarbes māja" un "Sāvānu māja". Visjaunākā no mājām, kas nodota ekspluatācijā 1986.gadā, ir "Jaunā māja". Visilgāk kalpo "Sāvānu māja" (celta 60-tajos gados) un "Sudarbes māja" (celta 70-to gadu sākumā). Savukārt "Pasta māja" uzcelta 70-tajos gados. Iedzīvotāji šajās mājās ir dažādi - cits uzņēmīgs, atrod laiku gan naudu nopelnīt, gan sakopt puķu dobi un zāli pie mājas nopļaut, cits dzīvo gadiem neremontētā un netīrā dzīvoklī, jo naudas, šķiet, pietiek tikai grādigā dzēriena pudelei.

Ģimene

Audzina piecus bērnus

Daudzdzīvokļu mājā, kas atrodas Sudarbē, pamanām dzīvokli, kura logus rotā pielīmēti eņģeļišu attēli. Tajā dzīvo INGA VOICIŠA ar saviem pieciem bērniem.

"Kā sākās Adventa laiks, tā pielīmējām pie logiem eņģeļišus. Sākām šeit dzīvot pirms deviņiem gadiem. Dzīvokli iegādājāmies par pajām, sākumā tas bija briesmīgs, īpaši griesti. Remontējām un strādājām, lai tas iegūtu daudz maz pienācīgu izskatu," stāsta piecu bērnu mamma. Divas istabas un virtuve kuplajai ģimenei ir mazliet par šauru, tāpēc izlīdzas kā prot – atdala istabas stūrīti ar skapi vai citu mēbeli, jo katram gribas savu telpu, lai cik tā būtu liela vai maza. Par siltumu Inga neuztraucas, jo malku abi ar vīru sagādājuši 3-4 gadiem, atliek tikai kurināt plīti un apaļo krāsni. Iedzīvotāji šajā mājā maksā tikai par ūdeni. Kanalizācijas akas ir pilnas, lai tualete pārāk nesmakotu, Inga tajā ber hloru. Daudz ūdens patērē veļas mazgāšanai, tāpēc pie mājas izraka tranšeju, kur ūdenim aiztecēt. Atkritumus viņi ber vienā lielā kaudzē, vēlāk dedzina. Par mājas kopējo situāciju saimniece stāsta ar bažām, jo satrauc sienas, kur vietām krīt arī ķieģeļi, kā arī jumts un logi. Mājas notekūdeņu caurule nolauzta, ūdens tek gar sienu, bojā ķieģeļus, arī pagrabi ir slapji un netīri. "Nestrādāju kopš laika, kad sāka dzimt bērni, tas ir, 15 gadus. Dzīvoju mājās, mums piešķirts trūcīgās ģimenes statuss. Nākotnē gribētu iegādāties govi, jo piens ģimenei ir ļoti vajadzīgs. Tad jādodom arī par kūts celtniecību, jo no iepriekšējām kūtīm palikusi tikai vieta, tās nodedzinātas. Pagaidām pienu mums iedod kaimiņi, pretī viņiem dodam pārtikas pakas, ko saņemam kā trūcīgā ģimene," stāsta Inga. Par pusdienām skolā bērniem nav jāmaksā, jāsedz tikai launaga izmaksas. Atbalsts ģimenei ir GMI pabalsts un zviedru sūtitās paciņas.

Par bērniem rūpējas mamma. Gādāt par mazākajiem ģimenei un strādāt citus darbus mammai palīdz vecākie bērni, tētis pagaidām atrodas prom no savējiem.

Valasprieks

Auž sev par prieku

ILGA ZELČA kopā ar ģimeni daudzdzīvokļu mājā dzīvo trešo gadu. Viņiem pieder divstābu dzīvoklis – viena istaba atvēlēta dviņiem, otra - vecākiem.

Ienākot šajā dzīvoklī, pārņem mājīguma un siltuma atmosfēra, tajā jūtams ģimeniskums un labestība. Istabas tīras, sakoptas, grīdas klāj saimnieces pašas austās grīdsegas, virtuvē uz galda mierīgi deg svece. Sarunā Ilga atklāj, ka uz nepilnu slodzi strādā pagasta pārvaldē par apkopēju. Dzīvokli pirms trim gadiem nopirka no kārtīgiem saimniekiem, kuri bija gan logus nomainījuši (tas izdarīts tikai vienam dzīvoklim visā mājā), gan krāsnī un plīti iemūrējuši. Ziemā viņi nesalst, arī par citiem mājokļa jautājumiem, piemēram, ūdens kvalitāti vai maksu par atkritumiem, nesūdzas. Dēls un meita mācās Vectilžas pamatskolas 1.klasē, katram no viņiem ir savs galds, kur glīti un kārtīgi sakārtotas grāmatas un citi mācību piederumi. Redzams, ka vecāki bērnus no mazotnes radina pie darba un kārtības. Kamēr bērni skolā un vīrs darbā (viņš strādā par mežstrādnieku), Ilga bieži vien sēstas pie stellēm, kas aizņem ievērojamu daļu istabas, jo tas ir viņas sirds darbs. Tur saimniece gūst prieku un iedvesmu jaunām idejām. “Aužu sev par prieku. Pārsvārā top grīdsegas, ko izmantoju savā dzīvoklī, kā arī piedāvāju izstādēm un paziņām. Viena grīdsega, ja darbam viss iepriekš sagatavots, top aptuveni divās dienās. Pie stellēm sēstos dienā, jo aušanai vajadzīga dienas gaisma. Aušanu apguvu, mācoties Ogres profesionālajā vidusskolā, ar padomu palīdz arī vīramāte,” stāsta Ilga. Par rokdarbnieces talantu liecina ne tikai austie darbi, bet arī tamborējumi. Piemēram, gulta pārsegta ar pašas tamborētu segu. Tas ir košs un daudzkrāsains darbs, kas tapis

Ziemā – krāsnī, vasarā – skapītis. Jotul krāsnī, kas atrodas bērnu istabā, atgādina skapīti. Tāpēc vasarā, kad to nekurina, Ilga apsedz ar sedziņu un izmanto kā skapīti, kur nolikt ziedus vāzē, puķu podu vai citas lietas. “Dzīvoklī ir silti,” atzīst saimniece.

pirms vairākiem gadiem, kad Ilgai, gaidot mazuļus, bija daudz brīva laika. Darinot rokdarbus, saimniecei svarīgi, lai saskan izvēlētais krāsas, tad arī galarezultāts būs patīkams un acij tīkams.

Nodarbošanās

Audzē jaunlopus un slauc govīs

Daudziem daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem nav darba, tāpēc – arī līdzekļu, ko ieguldīt dzīvokļu remontā un māju apsaimniekošanā. JĀNIS JERMĀCĀNS ar ģimeni ir vieni no tiem iedzīvotājiem, kuri nesēž un negaida palīdzību. Viņi strādā savā piemājas saimniecībā – tur lopus un apstrādā zemi.

Vairāki iedzīvotāji, kuriem kopā ar dzīvokli kādreiz piešķīra arī kūtiņu, lopus netur. Tāpēc Jānis ar Zinaīdu varēja izmitināt savus lopus visā kūtiņu rindā. “Vienā kūtī var ielikt trīs govīs, mums kopā ar jaunlopiem ir 20 govīs. Pienu nododam uzņēmumam “Linda”, kas atrodas Rugāju pagastā. Apstrādājam aptuveni 40 ha zemes, audzējam graudus pašu patēriņam,” stāsta saimnieki. Citreiz, ja nepadodas laba graudu raža, tos iepērk no vietējiem zemniekiem, jo lopiem, lai tie barotos un dotu pienu, spēkbarība vajadzīga. Par ienākumiem no lauksaimniecības saimnieki runā ar nelielu skepsi - ja nesaņemtu subsīdijas, varētu tikai izdzīvot, nevis strādāt ar peļņu un domāt par attīstību. Viņu saimniecībai piešķirts bioloģiskās saimniecības statuss, kas dod ne tikai lielākus ienākumus, bet arī prasa vairāk laika un uzmanības veltīt dažādu noteikumu ievērošanai un dokumentācijas sakārtošanai. Saimniecību bieži vien apmeklē speciālisti, lai pārbaudītu, kā saimnieki strādā. Nepatīkamākais ir tas, ka viņi ierodas iepriekš nepabrīdinot, bet citādi, kā atzīst saimniece, nevar sūdzēties, jo katram savs darbs darāms. Ne vienmēr izdodas pamanīt, kad pienāk termiņš govīm ņemt analīzes vai vakcinēt suni, tāpēc gadās, ka jāuzklausā pārbaudītāju aizrādījumi.

Dzīvokli piesilda ar plīti, kas iemūrēta virtuvē, un boileram

Boileram līdzīgā krāsnī. Kamēr nav lielu aukstumu, dzīvoklī biežāk kurina plīti, bet krāsnī – retāk.

līdzīgo krāsnī vienā no istabām. Saimnieki stāsta, ka dažreiz no krāna tek dzeltens ūdens, bet vienreiz istaba gandrīz applūda, jo ūdens tecēja no griestiem. Vainīgas bija aizsalušās caurules. Dzīvokli, kas atrodas stāvu augstāk un zemāk, ir tukši, tāpēc saglabāt ilgi siltumu istabās neizdodas. “Lai arī uz visām grīdām saklāti paklāji, kājas salst tik un tā,” saka Zinaīda. Viņi atteikušies no kopējās atkritumu izvešanas, jo, rēķinot uz katru cilvēku, mēnesī sanāk liela naudas summa. Tāpēc izvēlējas nodot atkritumus atsevišķi. Tā sanāk lētāk, jo daļu no atkritumiem, piemēram, papīru un pupu pākstis, sadedzina plīti. “Cik varam, tik darām pašu spēkiem, sūknējam kanalizācijas akas un dzīvojam, lai arī māja nepieder ne pagastam, ne iedzīvotājiem,” atzīst Zinaīda.

Vecumdienas

Dzīvo pie meitas

ANNA ZAHARĀNE vada vecumdienas daudzdzīvokļu mājas dzīvokli Sāvānos. Par viņu rūpējas meita Ingrida.

Divstāvu mājā ir četri dzīvokļi, visi apdzīvoti. Ūdeni iedzīvotāji smeļ no akām, atkritumus dedzina, pašiem jātira kanalizācijas akas. Pagrabos bieži sakrājas ūdens, kas jāsuknē. Darba pie mājas apsaimniekošanas būtu daudz, tomēr tie nesokas tik raiti, kā gribētos, jo iedzīvotājiem grūti savstarpēji vienoties. Annas meita šajā mājā dzīvo aptuveni 20 gadus, bet pati pensionāre šurp pārcēlās uz dzīvi no Sudarbes pirms pāris mēnešiem. “Logi nav mainīti, jo trūkst līdzekļu. Visi te esam bezdarbnieki vai pensionāri. Pašu iztikai turam govī, apstrādājam dārzu, nomājam no pašvaldības 2,5 ha zemes” stāsta Ingrida. Viņas vecāki meita un dēls dzīvo un strādā Anglijā, atgriezies mājās vismaz tuvākajā laikā nedomā. Jaunākais dēls mācās pamat-

Pie krāns. Annai meita no veikala sagādā pārtikas produktus un palīdz mammai, kā var. Anna cer, ka ziema nebūs auksta, ka plīts un krāns dzīvoklī varēs piesildīt.

skolā. Ingrida kādreiz strādāja celtniecībā, vīrs bija autobusa šoferis, bet tagad abi ir bez darba.

Iestādes

Divi gadu desmiti vienā darbā

Daudzdzīvokļu mājā Vectilžas pagasta centrā ilgu gadu darbojas pasta nodaļa, kur iedzīvotāji visbiežāk ienāk, lai abonētu presi, iegādātos kalendārus, kartes telefonsarunām un apsveikumu kartiņas. Īpaši gada nogalē jūtams, ka pasta pakalpojumi cilvēkiem svarīgi un nepieciešami. Vairāk nekā 20 gadus pasta nodaļā strādā ELMA LOČMELE. Šo darbu viņa uzņēmas uzreiz pēc vidusskolas beigšanas. Vispirms pāris mēnešus pastrādāja Tilžā, tad ar nelielu pieredzi un lielu vēlēšanos darboties sāka darbu Vectilžā. Šeit ir vienīgā pasta nodaļa bijušajā rajonā, kas nemaksā īri, jo māja pašvaldībai nepieder. Mazajā pasta telpā krāsni Elma kurina katru dienu, sausu malku laikus piegādā “Latvijas Pasts”. Uz darbu katru darbdienu viņa mēro 5 kilometrus, pa šiem gadiem ir iepazīnusi gan pasta apmeklētājus, gan viņu vēlmes un problēmas. Nesen, piemēram, liela daļa pensionāru pasta nodaļā satraucās par Krājbankas un līdz ar to arī viņu naudas likteni, jo isti neizprata, kur naudu piegādā pasts, kur - banka.

Izgatavo mašīnas un traktorus

Vienā no “Pasta mājas” dzīvokļiem, kur kādreiz atradās medpunkts, šogad (iepriekš tas atradās vecās skolas ēkā) iekārtots zēnu mājturības kabinets. Mūsu ciemošanās reizē tur darbojās 5., 8. un 9.klases zēni. Viņi kopā ar skolotāju Valentīnu Keišu ar interesi apguva jaunu koka dedzināšanas instrumentu, restaurēja ģitāru, gatavoja no koka traktorus, mašīnas un citus priekšmetus. “Materiālu darbam ņemam no kokzāģētavām, to uzdāvināja arī SIA “Igaunis” un Raimonds Bombāns. Strādājam vairāk uz to, lai ieinteresētu skolēnus, lai viņiem būtu motivācija darboties. Ir puikas, kuri gatavo mammām virtuves piederumus - dēlišus, lāpstīņas, citi vairāk vēlas izmēģināt roku koka traktoru un mašīnu gatavošanā. Darbos izpaužas viņu radošums. Daži puikas izgatavotos priekšmetus ņem uz mājām, daži - atstāj skolai,” stāsta skolotājs V.Keišs. Zēni strādā divās nelielās telpās, ko piesilda, kurinot apaļās krāsnis. Trešā telpa iekārtota kā mācību klase, kur viņi apgūst teoriju.

Re, kā!

Audzē sēnes

Vienā no “Jaunās mājas” kāpņu telpām pamanījām, ka atvērtas vairākas dzīvokļu durvis. Nevienu cilvēku, kas rosītos vai atsauktos, neredzējām. Toties dzīvokļos manījām mēbeles, apģērbus, elektroinstrumentus, bet pie mājas - piekabi ar maisiņiem, no kuriem spraucās laukā sēnes. Blakus kāpņu telpas iedzīvotāji zināja stāstīt, ka tur viens cilvēks nodarbojas ar sēņu audzēšanu. Lai tās nogatavotos, nepieciešams mitrums, toties kaimiņiem aiz sienas krājas pelējums.

Īsumā

Aicina izteikt biznesa idejas

Ziemeļlatgales biznesa centrā "Ideju viesnīca Balvi" 16. decembrī notiks bezmaksas seminārs, lai informētu sabiedrību par veiksmīga biznesa uzsākšanas iespējām Latgales reģionā. Seminārā sniegs plašāku informāciju par iespējām veidot savu biznesu sadarbībā ar biznesa inkubatoru "Ideju viesnīca Balvi", kas nodrošina pakalpojumu klāstu un atbalsta instrumentus jauniem komercianti, kuri uzsāk uzņēmējdarbību. Semināra dalībniekiem būs iespēja piedalīties diskusijā un uzdot sev interesējošus jautājumus. Uzklaušis gan Ziemeļlatgales biznesa centra darbības virzienus un plānotās aktivitātes, gan arī Balvu novada pašvaldības un finanšu un attīstības nodaļas pārstāvju redzējumu un ieceres uzņēmējdarbības vides attīstībai Balvu novadā.

Ceturtajā kārtā iesniedz 34 projektus

Kā informē *Leader* projektu stratēģijas administratīvā vadītāja Vineta Zeltkalne, konkursa 4. kārtā netika pārsniegti 3. kārtas rekords, kad iesniedza 70 projektus, jo no 1. novembra līdz 1. decembrim partnerībā iesniedza tikai 34 projektus. 20 projektus iesniedza nevalstiskās organizācijas, 12 - pašvaldības, pa vienam - privātpersona un uzņēmējs. Visaktīvākie projektu iesniedzēji 4. kārtā nāk no Viļakas novada, kur saņemti 12 projektu pieteikumi, no Balvu - 10, no Rugāju novada - 7 un no Baltinavas novada - 5 projekti. Uzņēmējdarbības dažādošanai ir iesniegti 5 projekti. Sporta, tūrisma, atpūtas un brīvā laika infrastruktūras izveidei saņemti 11 projektu pieteikumi. Ja biedrības "Balvu rajona partnerības" *Leader* projektu vērtēšanas komisija atzīs visus 5. rīcībā iesniegtos projektus par atbilstošiem stratēģijai, tad finansējuma pietiks visiem projektu iesniedzējiem, jo pieprasīti Ls 7178,37, bet pieejamais finansējums ir Ls 7496,85.

Vislielākā konkurence ir 6. rīcībā - Kultūras, kultūrvēsturiskā un dabas mantojuma saglabāšana. Te iesniegti 18 projekti, pieprasītais finansējums no programmas ir Ls 1478,84, bet pieejamais finansējums - tikai Ls 6000. Finansējuma pietiks tikai 6 - 8 projektiem. Biedrība "Balvu rajona partnerība" plāno noslēgt 4. kārtā iesniegto *Leader* projektu vērtēšanu un iesniegt tos tālākai vērtēšanai Lauku atbalsta dienesta Ziemeļaustrumu reģionālajā pārvaldē Gulbenē. Šis kārtas atbalstīto projektu saraksts būs zināms tikai 2012. gada pavasarī.

Aicina vākt informāciju par māju Tirdzniecības ielā 7

Foto - Z. Logina

Balvu Centrālā bibliotēka aicina iedzīvotājus brīvprātīgi sniegt informāciju par ēku Balvos, Tirdzniecības ielā 7, lai apzinātu iestādes, kuras te atradušas, un cilvēkus, kuri šajā ēkā strādājuši. Tāpēc bibliotēkas zālē uz tikšanos bija aicināti cilvēki, kuri varēja vairāk uzzināt, kas ir brīvprātīgais darbs un kādi ir tā pamatprincipi. Par tiem pastāstīja brīvprātīgā darba veicējs Sergejs Andrejevs (attēlā), kurš kā brīvprātīgais strādājis ne tikai mūsu novadā, bet arī citviet Latvijā un Eiropā. Tur guvis dzīves pieredzi un daudzas prasmes, ko tagad var pielietot arī algotā darbā. Balvu Centrālās bibliotēkas Lietotāju apkalpošanas nodaļas vadītāja Ingrida Supe parādīja kādu arhīva dokumenta kopiju, kas liecina, ka 1933. gadā mājas mantiniece bija Eleonora Biezā. "Bet kas mājā dzīvojis un strādājis nākamajos gados?" jautāja I. Supe. Uz to Balvu pensionāru biedrības biedri bija daudzas atbildes, un saraksts iznāca jo garš. Taču saraksts ir nepilnīgs, tāpēc I. Supe aicina iedzīvotājus, kuri zina vairāk par māju Tirdzniecības ielā 7, nākt un pastāstīt savus faktus, lai varētu veidot Atmiņu kladi.

Viļakas novadā

Godina ģimenes un iededz eglīti

Viļakas novadā aizvadītajā ceturtdienā pie domes ēkas iemirdzējās svētku eglīte, taču pirms tās iedegšanas domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs uz tikšanos aicināja katra pagasta kuplākās ģimenes ar bērniem.

"Viņi ir tie, kuri izdara visvairāk - audzina savus bērnus savā Dzimtenē," uzrunā teica S. Maksimovs. Viņš vēlēja, lai šī tradīcija turpinātos arī nākamajā gadā, jo stipras ģimenes - tā ir liela vērtība. "Viņi ir salikuši pareizās dzīves prioritātes un pilda svarīgo misiju par ģimenes vērtībām. Ikreiz, kad mēs gaidām kādu ciemos, iededzam gaismu, sveces. Arī šobrīd ir laiks, kad mēs gaidām brīnumu, gaidām mīlestību. Nereti citi šo laiku pārvērš par skaļu, izpriešam pilnu laiku un aizmirst tā patieso nozīmi. Mums šajā laikā vajadzētu mazliet piekļūst un ieskatīties sevī," aicināja domes priekšsēdētājs. Viņš uzsvēra, ka bērni priecē sirdis un ļauj aizmirst nebūšanas un pārejošas grūtības. "Skatoties uz bērniem, mūs pārņem siltas jūtas un rodas cerība. Nākamajā gadā, kad satiksimies, jūs jau būsiet lielāki un dzīves gudrāki. Paldies vecākiem, kuri velta laiku saviem bērniem, iegulda to viņu audzināšanā," teica S. Maksimovs.

Pie skaistām dekoratīvām sniega kupeņām, kuras rotāja domes zāli, bija izvietotas dāvanīgas - ģimenes spēle "Latvijas faktu spēle", kurā līdzvērtīgi varēs darboties gan tēvi, gan māmiņas ar saviem mazākajiem vai lielākajiem bērniem. "Lai viesiem ir laba veselība, jo pārējo strādājot var nopelnīt un iegūt," vēlēja Iveta Slišāne no Susāju pagasta. Viņa teica, ka vīrs Raimonds palicis strādājam mājās, bet līdzī atnākušas meitas Rēzija un Elīza, kā arī divgadīgais Rinalds. No Viļakas pilsētas uz tikšanos bija uzaicināta Līgas un Aivara Leitenu ģimene. "Mēs ļoti gaidām Ziemassvētkus, bet īpašs prieks par eglītes rotāšanu ir bērniem. Markusam gan vēl tikai pusgadīņš, bet Sandim jau četri, Arnim - desmit gadi. Svētkos būsīm mājās, atnāks ciemiņi, un mierīgi visi pasēdēsim," saka L. Leitena. Elvīras un Ilgoņa Kokoreviču ģimene atbrauksi no Vecumu pagasta. Viņu bērni Sandijs, Santa un Samanta droši vien gaida sniegu, bet tētis ar mammu tā trūkumu vēl neizjūt. No Žiguru pa-

Foto - Z. Logina

Šmitu ģimene no Medņevas pagasta. Diēnas un Dzintara Šmitu ģimene audzina četrus bērnus, un kā visi šajā laikā, arī viņi gaida atnākam lielo brīnumu. Astoņgadīgais Emīls gan piebilst, ka gribētu arī konkrētu lietu - mašīnu ar tālvadības pultī.

Foto - no personīgā arhīva

Kopā ar bērniem. Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs pēc eglītes iedegšanas pie domes ēkas labprāt parunājās ar sanākušajiem mazajiem un lielajiem ciemiņiem.

gasta ceļu uz Viļakas novada domi mērojuši Dace un Voldemārs Šimanovski. Viņu četras atvases gaida dāvanas, bet isti nezina, ko gribētu, vienīgi skaistai lellei Salatēva maisā jābūt noteikti.

Kupravas pagastu pārstāvēja Jekaterinas un Raimonda Rēdmaņu ģimene, bet no Šķilbēnu pagasta bija ieradusies Dinās un Viļa Krakopu ģimene.

Basketbols

Aicina līdzjutējus

Balvu Amatniecības vidusskolā 17. un 18. decembrī notiks A grupas spēles basketbolā.

Jau zināmas komandas, kuras kvalificējušās *play-off* spēlēm. Šo spēļu datumus organizatori precizēs līdz decembra beigām, jo plānots, ka spēles notiks nākamgad. Tabulā apkopoti B grupas spēļu rezultāti 19. un 20. novembrī, kā arī 10. un 11. decembrī. Spēļu rezultāti liecina par komandu dažādu sniegumu, bet var redzēt, ka līderos izvirzījusies un 1. vietā ierindojas komanda "Ozolmājas/Amatnieki". 2. vietā ir komanda "Rugāji/Juniors", 3. vietā - "Rugāji", 4. vietā - "Rūsiņš", 5. vietā - "MMB Bērzkalne", 6. vietā - "Lokomotīve", 7. vietā - "BJSS 2".

Mājinieki	vs	Viesi	Rezultāts	Norises vieta	Tiesneši
MMB Bērzkalne		Lokomotīve	69-54	Rugāji	Rūsiņš/Juniors
Rūsiņš		Rugāji Juniors	83-43	Rugāji	MMB/Lokomo.
Rugāji		BJSS 2	124-37	Rugāji	Rūsiņš/Juniors
Ozolmājas/Amatnieki		MMB Bērzkalne	74-49	Rugāji	Rugāji/BJSS2
Rūsiņš		Rugāji	73-81	Rugāji	Amatnieki/MMB
Rugāji Juniors		Lokomotīve	83-57	Rugāji	Rūsiņš/Rugāji
Rugāji		Lokomotīve	90-85	Rugāji	Juniors/MMB
Rugāji Juniors		MMB Bērzkalne	109-72	Rugāji	Rugāji/Lokomo.
Rugāji		Ozolmājas/Amatnieki	80-72	Rugāji	Juniors/MMB
BJSS 2		Rūsiņš	42:112	Rugāji	Rugāji/Amatnieki
Ozolmājas/Amatnieki		Rugāji Juniors	89:65	Rugāji	BJSS/Rūsiņš
Rūsiņš		MMB Bērzkalne	69:67	Balvu p-skola	BJSS/Amatnieki
BJSS 2		Ozolmājas/Amatnieki	34-141	Balvu p-skola	Rūsiņš/MMB
Lokomotīve		Rūsiņš	67:80	Balvu p-skola	BJSS/Amatnieki
Rugāji Juniors		Rugāji	103:100	Balvu p-skola	Lokomo./Rūsiņš
MMB Bērzkalne		BJSS 2	71:34:00	Balvu p-skola	Juniors/Rugāji
Ozolmājas/Amatnieki		Lokomotīve	118:39:00	Balvu p-skola	MMB/BJSS
Lokomotīve		BJSS-2	111:36:00	Balvu p-skola	Amatnieki/Rūsiņš
Ozolmājas/Amatnieki		Rūsiņš	95:72	Balvu p-skola	Lokomo./BJSS
MMB Bērzkalne		Rugāji	80:72	Balvu p-skola	Amatnieki/Rūsiņš
BJSS 2		Rugāji Juniors	46:174	Balvu p-skola	MMB/Rugāji

Laikraksts "Vaduguns" sadarbībā ar SIA "Senda Dz" reizi mēnesi lasītājiem piedāvā dažādas receptes – vienkāršas un sarežģītas. Šī uzdevuma īstenošanu sarežģī būtisks nosacījums. Proti, produktu iegādei, kas nepieciešami maltītes pagatavošanai, drikst tērēt ne vairāk kā piecus latus.

Kartupeļu *ligzdiņas* ar krabju kotletēm

Balveniete LIGITA KACĒNA ikdienā labprāt rosās virtuvē, viņai mēdz palīdzēt arī dēli – Rihards, kurš mācās Balvu pamatskolas 4.klasē, un sešgadīgais Kristers, kurš apmeklē bērnudārzu "Sienāzītis". Dažreiz, kā stāsta Ligita, ēdiena gatavošanā iesaistās arī vīrs. Ja brīvdienās top kāds ēdiens, kura pagatavošanai vajadzīga mikla, tad šajā darbā piedalās visi, un māja, gribot vai nē, piebārstās ar miltiem. "Vīram visgaršīgāk sanāk gatavot zupas, es tā neprotu," atzīst Ligita. Kā zināms, vīrieši ir labākie pavāri, tāpēc viņa ar prieku ļauj dēliem un vīram darboties un izpausties virtuvē. Šoreiz dēli vecākus iepriecināja ar pašu gatavotām kartupeļu *ligzdiņām*.

Krabju kotletēm nepieciešams:

200 gramu krabju nūjiņu
¼ glāzes rīvmaizes, 2 olas
3-4 ēdamkarotes majonēzes
1 ēdamkarote sinepju, maltie pipari
½ tējkarotes zivju garšvielu, sāls

Kartupeļu biezenim nepieciešams:

1,5 kg kartupeļu
100 g sviesta
0,5 glāzes piena
sāls vai gaļas buljons
kartupeļu *ligzdiņās* uz kotletēm pēc izvēles iesit olu vai uzrīvē sieru

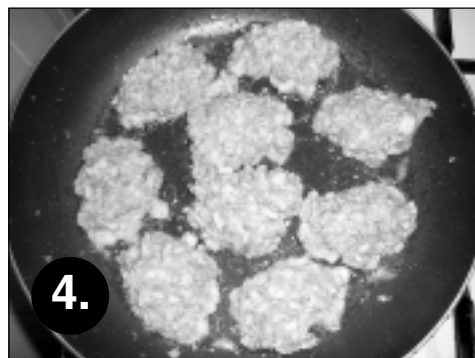

1. Griež kartupeļus. Nomizo, sagriež un izvāra kartupeļus.

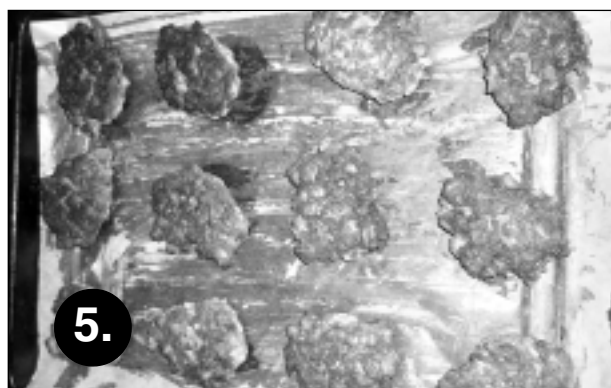
Labu apetīti! Ēdiena pagatavošana Rihardam un Kristeram šķita vienkārša, jo viņiem patīk darboties virtuvē un gūt pieredzi, piepalīdzot mammai šajā interesantajā nodarbē.

2. Sagriež krabju nūjiņas. Tās sagriež pēc iespējas smalkāk un liek traukā, kur gatavo kotletu masu.

4. Liek pannā. Krabju kotletes liek pannā un cep kā gaļas kotletes.

5. Izvieta uz cepamā papīra. Izceptās kotletes liek uz ietaukota cepamā papīra.

3. Kuļ olas. Traukā saputotām olām pievieno rīvmaizi, krabju nūjiņas, majonēzi, sinepes un garšvielas. Visu rūpīgi samaisa.

Mīca kartupeļus.

Reizē ar kotletu cepšanu gatavo kartupeļu biezeni – kartupeļus samīca un sakūļ, pievienojot tiem sviestu un pienu tā, lai nesānās pārāk šķidra masa. Biezenim sāls vietā var pievienot gaļas buljonu.

7. Spiež kartupeļu masu. Ar konditorejas uzgali kotletes "ietin" kartupeļu kažociņā, pašā augšā atstājot vietu, kur iesit olu (izveidojas tāda kā *ligzda*) un pārkaisa ar garšvielām vai zaļumiem.

8. Iesit vidū olu. Kartupeļu *ligzdas* pirms likšanas krāsnī apsmērē ar olu (var izmantot otiņu) un cep 20-25 minūtes 160-180 grādu temperatūrā.

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Zinātne

☞ Lielais lēciens no embrija līdz bērnam. Mazulim piedzimstot, būtiski mainās viņa dzīves apstākļi. Līdz šim viņš dzīvoja šķidrumā, bet tagad jaunajam organismam jāpielāgojas dzīvei gaisā, jāmacās pašam sagremot barību un cīnīties pret infekcijām. ☞ Satelīts meklē Saules pārinieci. Saules sistēmas nomalē varbūt slēpjas maza, auksta un tumša zvaigzne Nemese. Pirms diviem gadiem satelīts "WISE" devās

izšķirīgo pierādījumu meklējumos.

☞ Tuksnesīga klinšu sala pārtapa oāzē. Debesbraukšanas sala pirms 160 gadiem bija tuksnesīga un dzīvošanai nepiemērota. Pie tās apzaļumošanās ķērās angļu botāniķis, Čārlza Darvina draugs Džozefs Hokers, un simt gadu laikā sala pārvērtās par auglīgu oāzi.

☞ Dators ceļā uz mākslīgo intelektu. Nākotnes datori spēs vēl labāk sazināties ar cilvēku un kompetenti atbildēt uz dažādiem jautājumiem.

☞ Fotogrāfs tiekas ar visnegantāko lāci. Apdraudētais garlūpu lācis mūsdienu Indijā netiek pārāk mīlēts, jo ir viegli aizkaitināms. Tikai nesen kādam zinātniekam izdevies novērot garlūpu lāčus savvaļā un iemūžināt tikšanos fotogrāfijās, ko piedāvājam aplūkot lasītājiem.

☞ 12 trakas idejas vēja generatoriem. Alternatīvi enerģijas avoti, kas varētu aizstāt naftu, ogles un gāzi, mūsdienās ir ļoti aktuāli. Viens no populārākajiem ir vēja enerģija, kuras izmantošanai izgudrotāji piedāvā dažādas oriģinālas idejas. Daļa no tām jau īstenotas.

☞ Senā Likija - demokrātijas dzimtene. Lielu iespaidu uz mūsdienu demokrātiskajām iekārtām atstājusi senā Likija, kas atradās tagadējās Turcijas teritorijā. Vairāki tur radītie principi ieviesti ASV konstitūcijā, kuras 225 gadu jubileju Baraks Obama ierosinājis atzīmēt Likijā.

Ilustrētā Junioriem

☞ Kur dzīvo Ziemassvētku vecītis?

☞ Lapzemē ziemeļbriežu vairāk nekā iedzīvotāju.

☞ Vieta, kur sākas polārā ziema.

☞ Kā alķīmiķi meklēja filozofu akmeni, zeltu un nemirstību.

☞ Rūķu darbnīcā idejas dāvanu un piparkūku gatavošanai!

☞ Mistiskie vilkači - vai tādi patiešām eksistē?

☞ Modīga aizraušanās - postkrosings. Uzzini, kas tas ir,

un pamēģini arī tu!

☞ Kāpēc cietumniekiem agrāk bija svītrains tērpi?

☞ Bārbija vecmāmiņa - slavenajai lellei jau 52 gadi.

☞ Mikimauši un citi Disneja rauši. Volta Disneja dzīvesstāsts.

☞ Kāpēc nevar nozagt tavu identitāti? Pirkstu nospiedumi, acu zīlītes, DNS un citas unikālas cilvēku pazīmes.

Una

☞ Kristiāna Libane-Šķēle par vārda spēku, kas dziedē un ievaino.

☞ Kāds ir dāvanu slepenais kods.

☞ Vīru lietas. Vīrieša slejā Ivars Āboliņš.

☞ Atziņas gadumijā. 11 "Unas" vāka personības.

☞ Būt kopā un... paklusēt?!

☞ Dzīvesstāsts. Uz randiņu ar mācītāju.

☞ Žozefines sleja. Dzīvot kļuvis

tik viegli!

☞ Balliņu "dress code". Iesaka Konstatīns Bogomolovs.

☞ Feja. Īsta un reāla. Inga Bite.

☞ Parfīma, rišeljē un lemuru sala aiz ekvatora - Madagaskara.

☞ Vaļasprieks. Zvani runā eņģeļu mēlēs.

☞ Mazā vīna skola. Vīnoga, ķirsis, upene...

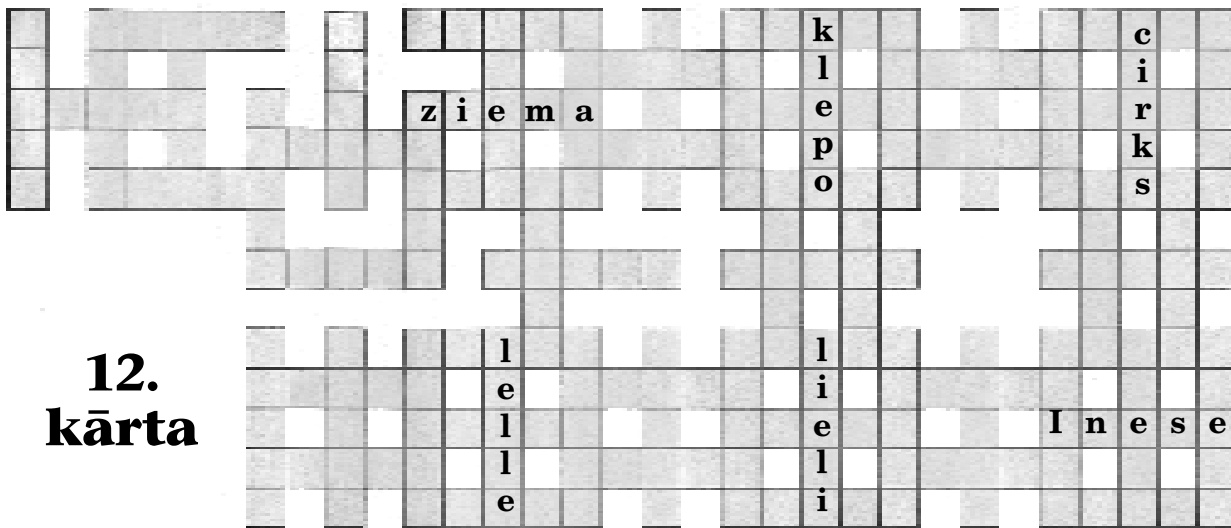
☞ Vīna partija iesācējām. 2. kopsapulce. Uz restorānu!

☞ Svētku grims.

☞ Pie labestības uguntiņas. Saruna ar režisoru Edmundu Freibergu.

Magiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Trīs uzvarētājus gaida pārsteiguma balva - žurnālu komplekts.

12. kārtā

Asaka - asara - asina - ausis - cikos - citas - darbi - dēlis - divus - domas - kaili - kaisa - kalpi - kalte - klēts - krāns - kurls - laipa - laipo - laiva - ļauna - Liēna - litri - maiss - malas - Marss - meklē - melis - melnā - miers - nauda - parki - pilis - plata - plecu - raibs - rasts - riepā - sacer - saper - satur - sāpes - skaļa - skola - slava - slejā - slido - stabā - stāvā - stāvs - steks - stilā - taiga - tauta - tiesa - tieva - traka - triki - varde - valis - vilks - ziņas - zivis - zonas

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 28.decembrim.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: M.Pretice, B.Petrova, D.Kivkucāns, Z.Bērziņa, S.Sirmā, J.Pošeika, St.Lazdiņš, L.Kivkucāne, C.Zelča, A.Naļivaiko (Balvi), I.Homko (Medņeva), A.Mičule, A.Slišāns (Tilža), B.Sopule (Vīksna), E.Pērkone (Rugāju novads), J.Voicišs (Sudarbe).

11.kārtā veiksmē uzmaidija: C.Zelcai, D.Kivkucānam un Z.Bērziņai (Balvi). Pēc balvas griezties redakcijā (līdzīgi ņemt personu apliecināšanu dokumentu).

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors balvā saņems žurnālu komplektu. Decembra tēma "Labam fotogrāfam nav sliktu foto". Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Ziema klāt! Iesūtīja Marika Beča no Žiguriem.

Drīz celsim sniegavīrus. Iesūtīja Jānis Kuprišs.

Mākoņains. Iesūtīja Rita Keiša.

Patikamas atmiņas. Iesūtīja Daniels Kivkucāns.

Problēma

Izvēlies: vīrietis vai bērni?

No civilvīra vardarbības cietušo sievieti ar diviem mazgadīgiem bērniem Latgales reģionālajā atbalsta centrā "Rasas pārles" nogādāja novada sociālie darbinieki. Viņu uzstādījums un novēlējums sievietei bija atpūsties, atgūties no pārdzīvotā un stingri izlemēt, kas viņai dārgāks - bērni vai vīrietis, no kura vardarbības ģimene regulāri cieš.

Latgales reģionālajā atbalsta centrā "Rasas pārles" Taņa ar bērniem nokļuva pēc kārtējās civilvīra vardarbības. Sieviete ir 35 gadi un divi mazgadīgi bērni - deviņus gadus vecs dēls un nepilnu gadu veca meitenīte. Viņa dzīvo skaistā Latgales mazpilsētā, bet jaunās sievietes dzīvē nav ne kripatiņas no tā skaistuma, par ko sajūsminās tūristi, apmeklējot šo mazpilsētu. Savulaik jauniete izmācījies par šuvēju un strādājusi Ogres trikotāžas kombinātā. Tagad, kā zināms, šī profesija nav pieprasīta, un sieviete jau ilgus gadus ir bezdarbniece. Ģimenes iztika ir trūcīga. Sieviete iztiek no pabalstiem, ko maksā valsts, reizēm ar naudu viņai izpalīdz tēvs, kurš saņem pensiju, bet brālis, kurš strādā laukos pie saimniekiem, izpalīdz ar produktiem. Ar civilvīriem Taņai nav veicies.

Dzērāji un varmākas

Sieviete piekrita sarunai un pastāstīja, ka ar pirmo civilvīru viņa nodzīvoja sešus gadus. Abi ar vīru irēja māju laukos. Attiecībās piedzima dēls, bet pirmais vīrs arī mēdza būt agresīvs, dzēra. Taņa atstāja vīru un ar bērnu pārcēlās uz dzīvi pilsētā pie tēva, māte jau bija mirusi. Pirms trim gadiem viņa iepazinās ar citu vīrieti, par kuru bija dzirdējusi labas atsauksmes. Taņa saka: "Sākumā vīrietis bija labs, izpalīdzīgs, gādīgs. Cerēju, ka būs aizstāvis, arī puikam bija nepieciešams tēvs. Pilsētā vīrietis bija iemantojis autoritāti." Sieviete atzīst, ka autoritāte gan viņš ir kriminālajās aprindās, jo ieslodzījumā par dažādiem likumpārkāpumiem kopumā pavadījis aptuveni 20 gadus. Taču cerētā atbalsta un izpalīdzības vietā drīz vien arī šajās attiecībās sākās konflikti. Protams, ne bez alkohola līdzdalības. Vīrietim, kurš ilgus gadus pavadījis ieslodzījumā, arī nerūpēja ģimeniskas attiecības, kaut ģimenē drīz vien piedzima abu kopīgā meita. Galvenais konfliktu cēlonis, kā atzīst Taņa, bija tas, ka civilvīrs neiemilēja viņas dēlu no pirmā civilvīra. "Bija tāda sajūta, ka bērns viņa klātbūtnē nedrīkst ne pakustēties, ne paspert soli. Vīram šķita, ka šitas nav tā un tas nav šita. No rītiem vīrs pieprasīja, lai zēns nodarbojas ar sportu - atspiežas no grīdas, skrien krosu. Protams, pret tādām prasībām, bet galvenais - veidu, kādā tās bija izteiktas, iebildu. Teicu: parādi, kā to dara! Skrieniet no rītiem krosu kopīgi! Tā vārds pa vārdam, kamēr konflikts no vārdiem pārauga vardarbībā. Kad vīrs pacēla pret mani roku, puika skrēja pēc palīdzības uz policiju," sieviete atceras piedzīvoto.

Vīrietis Taņu tramdija jau tad, kad viņa vēl gaidīja abu kopīgo meitiņu. Ar sociālo darbinieku gādību Taņa nokļuva krīzes centrā "Pakāpieni". Kādu laiku ģimene dzīvoja pie civilvīra mātes,

Foto - A.Kirsanovs

Pārdomas. Latgales reģionālajā atbalsta centra "Rasas pārles" kliente Tatjana ar centrā pavadīto laiku bija apmierināta. Viņa teica: "Šeit ir tik mierīgi un labi, ka negribas braukt projām." No vardarbības cietusī sieviete centrā uzskatījās nedaudz ilgāk par mēnesi, jo diena, kad viņai vajadzēja atgriezties mājās, sakrita ar civilvīra 50 gadu jubileju. Sieviete baidījās, ka civilvīrs atkal būs piedzēries (jubileja taču!) un nāks viņu ar bērniem tramdīt.

taču sieviete bija nopietni slima un tagad atrodas psihiatriskajā klīnikā. Kā uzskata Taņa, tas noticis dēla vainas dēļ, jo viņš vardarbīgi izturējies arī pret savu māti. "Viņš prot sist tā, lai nepaliek zilumi, kā jau bijušais ieslodzītais," secina no vardarbības cietusī. Arī Taņas tēvs baidās no znota un ir aizgājis dzīvot citur, lai nebūtu jāiejaucas meitas ģimenes dzīvē.

Amatpersonas Taņai saka: nelaid viņu iekšā dzīvoklī! Taču sieviete atjautā, vai viņai visu dienu ar bērniem jāšē aiz atslēgas? Policija vīrieti vienā dienā aizved projām, bet otrā viņš atkal ir klāt. Meitu viņš tagad izmanto kā trumpi, sakot Taņai: kur tu bijī agrāk, tagad man ir meita un tu nedrīksti mani nelaist pie viņas! Sieviete nezina, kad viņš ieradīsies un vai ieradīsies skaidrā, vai piedzēries, vai sados pa galvu. Pat pavadot civilsievu ar bērniem uz atbalsta centru "Rasas pārles", vīrietis pamanījies iesist viņai ar plaukstu pa galvu.

Atvedot sievieti ar bērniem uz rehabilitācijas centru, amatpersonas izvērzi viņai uzstādījumu: padomā, kas tev dārgāks - vīrietis vai bērni? Vai gribi palikt kopā ar vīrieti, kurš tevi sit, vai bērniem? Ja Taņa šo jautājumu izlems par labu bērniem, tad sociālā darbiniece meklēs juridisko pakalpojumu firmu, kas palīdz trūcīgiem valsts iedzīvotājiem, lai grieztos ar iesniegumu tiesā, lai tiesa aizliedz vīrietim tuvoties meitai. "Kamēr nav šī aizlieguma, tikmēr es neko nevaru darīt. Nevaru aizliegt tēvam apmeklēt meitu. Kad būs tiesas lēmums, tad policija pret vīrieti varēs uzsākt kriminālprocesu, protams, ja viņš pārkāps tiesas lēmumu," paskaidro Tatjana.

Katra trešā sieviete cieš no vardarbības

Pēc katra trešā sieviete cietusi no vardarbības, - liecina Latvijas Republikas Labklājības ministrijas rīcībā esošie statistikas dati.

Analizējot datus par cilvēkiem, kas guvuši traumas un vērsušies pēc palīdzības medicīnas iestādēs, tieši sievietes ir tās, kas lielākoties no vardarbības cietušas ģimenē - no tuviniekiem, no laulātā drauga vai partnera puses. Turpretī vīrieši visbiežāk sastopas ar vardarbību ārpus mājas no cita vīrieša puses. Visbiežākie vardarbības veidi ģimenē - emo-

cionālā, fiziskā, seksuālā un ekonomiskā vardarbība no partnera puses.

Labklājības ministrijas speciālisti norāda, ka vardarbība ir cieši saistīta ar pieņemtām dzimumu lomām sabiedrībā. Šie pārkāpumi netiek uzskatīti par nopietniem noziegumiem un par vainīgu situācijā uzskata pašu upuri (sievieti). Bieži vien policija neredz pamatu, lai ierosinātu kriminālprocesu, reaģējot uz izsaukumu par konfliktiem ģimenē, uzskatot to par "privātu" lietu. Piemēram, 2010.gadā Valsts policija saņēma 2483 izsaukumus uz ģimenes konfliktiem. No tiem tikai aptuveni 3% gadījumu pieņemts lēmums par kriminālprocesa ierosināšanu. Vienlaikus šie skaitļi norāda uz to, vardarbība ģimenē bieži vien neizpaužas kā būtiski miesas bojājumi. Fiziskas un psiholoģiskās sekas katrā vardarbības epizodē parasti ir nelielas, tomēr to regularitāte nodara būtisku kaitējumu upura veselībai.

Vardarbība ģimenē negatīvi ietekmē ne tikai sievietes, bet arī atstāj graujošu iespaidu uz citiem ģimenes locekļiem, jo īpaši bērniem, kas ir vardarbības aculiecinieki. Tā rada sāpes, pārdzīvojumu un stresu, mazina cietušās sievietes spēju pilnvērtīgi iesaistīties ne tikai ģimenes dzīvē, bet arī pilnvērtīgi strādāt.

Lai mazinātu vardarbību ģimenē, ir būtiski palīdzēt ne tikai cietušajiem, bet arī strādāt ar varmākām, mācot viņus rīkoties nevardarbīgi. Daudzās Eiropas valstīs, ASV un Kanādā rehabilitācijas nodrošināšana vardarbību veikušām personām ir ļoti attīstīta un ir viens no sekmīgas vardarbības ģimenē mazināšanas politikas pamatelementiem. Ir pierādīts, ka atbalsta un rehabilitācijas pasākumi no vardarbības ģimenē cietušajiem ilgtermiņā nebūs efektīvi, ja vardarbību veikušās personas nemainīs savu uzvedību.

Labklājības ministrija informē, ka arī Latvijā ir uzsākts darbs pie vardarbīgo personu rehabilitācijas programmas. Šogad SIA "Mācību centrs MKB" pēc Labklājības ministrijas pasūtījuma izstrādāja grupu terapijas programmu vardarbību veikušu personu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu īstenošanai. Savukārt nākamgad SIA "Mācību centrs MKB" speciālisti plāno organizēt pirmo brīvprātīgo vīriešu grupu tiem vīriešiem, kuri vēlētos mainīt savu dzīvi, iemācoties dzīvot nevardarbīgi.

Informē policija

Satiksmes negadījumā iet bojā vīrietis

Šī gada 9.decembrī Balvu novada Briēzuciema pagastā ceļu satiksmes negadījumā gāja bojā 1967.gadā dzimis vīrietis, - informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde.

Piektdien Balvu novadā, Briēzuciema pagastā, ap plkst. 16.00 kāds 1967.gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu VW Passat, pagaidām nenoskaidrotu iemeslu dēļ nobrauca no ceļa braucamās daļas un ietriecās kokā. Ceļu satiksmes negadījuma rezultātā VW Passat aizdegās. Autovadītājs negadījuma vietā gāja bojā. Policija noskaidro negadījuma apstākļus.

Īsumā

Bargāks sods par neatļautu meža atmežošanu

Saeima atbalstīja grozījumus Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, palielinot administratīvo sodu par meža neatļautu atmežošanu.

Par meža neatļautu atmežošanu fiziskām personām sods noteikts no 500 līdz 3000 latu, bet juridiskām personām - no 1000 līdz 7000 latu.

Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas krasta kāpu joslā, mikrolieģumā vai īpaši aizsargājamā dabas teritorijā naudas sods fiziskām personām būs no 1000 līdz 5000 latu, bet juridiskām personām - no 500 - 3000 latu. Tāpat likumā būtiski paaugstināts maksimālais soda apmērs, ko, izskatot administratīvo pārkāpumu lietas, var uzlikt Valsts meža dienesta amatpersonas.

Grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā stāties spēkā 2012.gada 1.janvārī, savukārt paaugstināto naudas sodu par meža neatļautu atmežošanu piemēros ar 2013.gada 1.janvārī.

Informē ugunsdzēsēji

Lai svētku gaidīšana nebeigtos ar ugunsnelaimi

Kā informē VUGD, ik gadu reģistrē aptuveni 15 ugunsgrēkus, kuru iemesls ir bez uzraudzības atstātas sveces Adventes vainagā. Turklāt šādas ugunsnelaimes notiek gan dzīvojamās telpās, gan publiskās ēkās un darba kabinetos.

Kā liecina statistika, pirmie šādi ugunsgrēki reģistrēti jau pirmajā Adventē, taču ar katru nedēļu ugunsnelaimju skaits pieaug, kas skaidrojams ar to, ka sākumā, priecājoties par tikko goda vietā noliktu Adventes vainagu ar sveci, tam pievērs vairāk uzmanības, bet jau vēlāk sveces iedēdz un atstāj bez uzraudzības. Tāpat no dabas materiāliem gatavotie vainadzīņi siltajās telpās ar laiku izžūst un var ātrāk aizdegties.

VUGD aicina neatstāt bez pieskatīšanas Adventes vainagā iedegtās sveces, kā arī pārliecināties, vai vainags nav novietots tuvu viegli uzliesmojošiem priekšmetiem. Arī paši vainagi pārsvarā gatavoti no degošiem materiāliem, tādēļ cilvēkiem vajadzētu iegādāties īpašus - vainagiem domātus svečturus, kas, izdegot svecei, pasargā no aizdegšanās vainagu.

VUGD darbinieki iesaka darba kabinetos, skolās un bērnudārzos Adventes vainagos sveces neizmantojot vai arī tās neiedegt. Savukārt sabiedrisko iestāžu skatlogos būtu vēlams izmantot tikai elektriskās spuldzītes. Arī pirms spuldziņu lietošanas vajadzētu uzzināt no instrukcijām, vai rotājums paredzēts lietošanai iekšā, vai ārā.

Nereti svētkos izceļas nelielas aizdegšanās, kad ugunsdzēsējus nesauc, bet uguni cenšas nodzēst saviem spēkiem. Tas izdodas tikai tad, ja aizdegšanās pamanīta laikus. Ugunsdzēsēji iesaka, konstatējot kaut nelielu aizdegšanos, uzreiz jāsauc ugunsdzēsēji, jo reizēm, apzinoties savu vainu, cilvēki mēģina ar liesmām tikt galā paši. Tikai, kad tas neizdodas un liesmas jau pārņēmušas visu telpu, aicina talkā ugunsdzēsējus.

Ugunsdzēsēji Latvijā iedzīvotājiem novēl klusu un mierīgu svētku gaidīšanas laiku, kā arī pašus svētkus. Ja tomēr atgadās kāda nelaime, zvaniet pa tālruni 112.

Aizdegas siena kaudze

6.decembrī Viļakas novada Vecumu pagastā neuzmanīgas rīcības dēļ dega siena kaudze.

Deg kūdra

8.decembrī Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Upītē dega kūdra. Iespējamais kūdras aizdegšanās iemesls - zaru dedzināšana kūdrainā apvidū.

Aktuāli

Mikrouzņēmumu nodokļu maksātājs

Vēl tikai līdz 15.decembrim saimnieciskās darbības veicēji var pieteikties VID mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusam vai atteikties no tā, sākot ar 2012.gada 1.janvāri.

Šobrīd jau reģistrētiem uzņēmumiem un fiziskām personām - saimnieciskās darbības veicējiem, kuri ar 2012.gada 1.janvāri vēlas iegūt mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu, jāvērsas ar pieteikumu VID līdz 2011.gada 15.decembrim. Tāpat līdz 2011.gada 15.decembrim ar pieteikumu VID jāvērsas arī tiem uzņēmumiem un fiziskām personām - saimnieciskās darbības veicējiem, kuri vēlas atteikties no šī statusa, sākot ar 2012.gada 1.janvāri.

Savukārt esošajiem mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem, kuri arī pēc 2012.gada 1.janvāra vēlas saglabāt šo statusu, pieteikums VID nav jāsniedz.

Par mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju var kļūt:

- individuālais komersants
- individuālais uzņēmums
- zemnieka vai zvejnieka saimniecība, fiziskā persona, kas reģistrēta VID kā saimnieciskās darbības veicējs
- sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk - SIA).

Lai varētu maksāt mikrouzņēmumu nodokli, mikrouzņēmumam ir jāatbilst šādiem kritērijiem:

- dalībnieki (ja tādi ir) ir fiziskās personas. SIA dalībnieki - fiziskās personas - vienlaikus ir arī valdes locekļi,

- apgrozījums kalendāra gadā nepārsniedz 70 000 latu,

- darbinieku skaits jebkurā brīdī ir ne lielāks par pieciem cilvēkiem. *Darbinieku skaitā neiekļauj prombūtnē esošus vai no darba atstādīnātus darbiniekus.*

Gadījumos, ja fiziskā persona ir dalībnieks vairākās SIA, tad tikai vienai no šīm SIA ir tiesības izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli. Savukārt, ja fiziskā persona ir SIA dalībnieks un zemnieka vai zvejnieka saimniecības īpašnieks vai individuālais komersants, vai ir reģistrēts VID kā saimnieciskās darbības veicējs, tad tiesības izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli tikai vienai no šīm saimnieciskās darbības formām.

Saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu mikrouzņēmums ir tiesīgs izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli tikai gadījumos, ja mikrouzņēmuma darbinieka ienākums attiecīgajā mikrouzņēmumā nepārsniedz 500 latu mēnesī.

Mikrouzņēmumu nodokļa likme ir 9% procenti no mikrouzņēmuma taksācijas perioda, t.i., viena gada, apgrozījuma. Mikrouzņēmumu nodoklis tiek maksāts četras reizes gadā par katru ceturksni apgrozījumu līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam.

Mikrouzņēmumu nodoklis ietver:

- valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu par mikrouzņēmuma darbiniekiem,
- uzņēmumu ienākuma nodokli, ja mikrouzņēmums atbilst uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāja pazīmēm,

- mikrouzņēmuma īpašnieka iedzīvotāju ienākuma nodokli par mikrouzņēmuma saimnieciskās darbības ieņēmumu daļu.

Der zināt

Pieņemts “nulles deklarācijas” likums

Kas jāzina iedzīvotājiem par 1.decembri pieņemto fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likumu jeb “nulles deklarācijas” likumu?

Kam būs saistošs šis likums?

Pieņemtais fizisko personu mantiskā stāvokļa un nedeklarēto ienākumu deklarēšanas likums, kas uzliek pienākumu privātpersonām deklarēt viņu mantisko stāvokli. Reizē likums dod iespēju norēķināties ar valsti par laika posmā no 1991. līdz 2007.gada beigām nelegāli gūtiem ienākumiem, samaksājot iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Kam nebūs jādeklarējas

Mantiskais stāvoklis nav jādeklarē visām tām privātpersonām, kurām kāda nekustama un kustama manta ir reģistrēta valsts oficiālajos reģistros.

Tāpat šis pienākums neskar valsts amatpersonas, kuras iesniedz amatpersonas deklarācijas pēc mantiskā stāvokļa līdz šā gada 31.decembrim un kurām ienākumi bijuši mazāki par 20 minimālajām mēnešalīgām jeb 4000 latu.

Tāpat deklarācijas nebūs jāiesniedz tiem Latvijas iedzīvotājiem, kuri pašlaik strādā ārzemēs un tur maksā nodokļus.

Kas un kam būs jādeklarē

Deklarēt mantisko stāvokli, kāds tas izveidojies līdz 2011. gada 31. decembrim, būs pienākums tiem Latvijas iedzīvotājiem, kuri:

- ārzemēs iegādājušies dzīvokli, namu vai citu nekustamo īpašumu;

- ārzemēs iegādājušies automobili, kuģi, lidmašīnu vai citu pa sauszemi, ūdeni vai gaisā pārvietojamu spēkratu;

- Latvijā iegādājušies nekustamo īpašumu, kas nav reģistrēts zemesgrāmatā un kura iegādes vērtība ir lielāka par 10 000 latu;

- Latvijā iegādājušies uzņēmumu kapitāla daļas (akcijas, pajas), kuru vērtība pārsniedz 10 000 latu;

- ārzemēs nopirkuši uzņēmumu kapitāla daļas (akcijas, pajas);

- ārzemēs iegādājušies finanšu instrumentus (parāda vērtspapirus, ieguldījumu fondu apliecības, pārvedamus vērtspapirus);

- Latvijā iegādājušies finanšu instrumentus (parāda vērtspapirus, ieguldījumu fondu apliecības, pārvedamus vērtspapirus, kuru vērtība pārsniedz 10 000 latu);

- uzkrājuši vairāk nekā 10 000 latu skaidrā naudā;

- Latvijā vai ārzemēs privātajos pensiju fondos vai dzīvības apdrošināšanā ir ieguldījuši naudu, kas pārsniedz 10 000 latu;

- Latvijā vai ārzemēs nav atmaksāti kredīti vai ir citas parādsaistības, kuru neatmaksātā daļa pārsniedz 10 000 latu;

- Latvijā vai ārzemēs ir neatgūti aizdevumi, kuru neatgūtā daļa pārsniedz 10 000 latu;

- ir īpašnieki iepriekš neminētai mantai (antikvāriem, mākslas un kolekcijas priekšmetiem, dārglietām u. c.), kuru vērtība pēc īpašnieka ieskatiem pārsniedz 10 000 latu;

- gūst labumu no citām personām piederošiem vai pārvaldišanā nodotiem īpašumiem, kapitāla daļām vai finanšu instrumentiem.

Deklarēšanās pienākums ir tiem iedzīvotājiem, kuri atbilst kaut vai vienai no iepriekš nosauktajām pazīmēm.

Deklarēšanās pienākums ir gan tiem iedzīvotājiem, kuri ir nodokļu maksātāji līdz 2011. gada 31. decembrim, gan tiem, kuri par tādiem kļūs, sākot no 2012. gada 1. janvāra.

Deklarēšanas termiņi

Mantiskais stāvokļa deklarēšanas termiņš - no 2012. gada 1. marta līdz 1. jūnijam. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa samaksas termiņš - mēneša laikā pēc mantiskā stāvokļa deklarācijas iesniegšanas.

Tāds pats termiņš - no 2012.gada 1.marta līdz 1.jūnijam - noteikts privātpersonām par nedeklarētajiem ienākumiem, kas iegūti laika posmā no 1991. līdz 2007.gada beigām.

Par legālo naudu nav jābēdā

Likumā paredzēts, ka fiziskām personām, kas guvušas ar nodokļiem apliekamos ienākumus, bet nav par tiem samaksājušas nodokļus, piedāvās tos deklarēt, samaksājot 15% iedzīvotāju ienākuma nodokli. Tiesa gan, nedz esošās, nedz bijušās valsts amatpersonas šādi naudu legalizēt nevarēs. Legalizēt varēs tikai tos ienākumus, uz kuriem attiecas likums “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”. Nevarēs legalizēt negodīgi vai noziedzīgi iegūtu naudu, piemēram, kas iegūta no narkotiku vai ieroču tirdzniecības.

Ja aprēķinātā nodokļa summa ir lielāka par 1500 latiem, tad to var maksāt trijās daļās - līdz 2012. gada 16. jūnijam; 16. septembrim; 16. decembrim.

Ja pēc 2012.gada 1. jūnija Valsts ieņēmumu dienestā (VID) atklās, ka privātpersonai tomēr pieder kāda kustama vai nekustama manta vai nauda, tad būs jāpierāda, kā tā nonākusi tās īpašumā. Pierādījumi mantas vai naudas izcelsmei tiks pieprasīti arī tad, ja privātpersona tos nebūs deklarējusi likumā noteiktajā laikā.

Iedzīvotājam, kuram mājās ir, piemēram, 15 000 latu skaidrā naudā, kas sakrāti no atalgojuma vai citiem legāliem ienākumiem, nodoklis papildus nav jāmaksā.

Par naudu lems Ministru kabinets

Iedzīvotājiem ir pienākums deklarēt skaidrās naudas uzkrājumus, kas pārsniedz 10 000 latu (valsts amatpersonām – 4000 latu). Savukārt tā skaidrās naudas daļa, kas pārsniedz šo summu, jāieskaita banku kontos. Skaidrās naudas ieskaitīšanas termiņu un kārtību noteiks Ministru kabinets līdz 2012. gada 1. februārim.

Kad un kā iesniegt deklarāciju?

Deklarācija Valsts ieņēmumu dienestā būs jāiesniedz vienu reizi, laika posmā no 2012.gada 1.marta līdz 1.jūnijam.

Būs vairākas iespējas iesniegt deklarāciju. To varēs izdarīt, vērsoties Valsts ieņēmumu dienestā personīgi, elektroniski, izmantojot VID deklarēšanas sistēmu vai sūtot pa pastu ierakstītā vēstulē.

Licences metāllūžņu iepirkšanai izsniegs Valsts vides dienests

Ministru kabinets apstiprināja kārtību, kādā iepirkami un realizējami melno un krāsaino metālu atgriezumam un lūžņi un izsniedzamas licences metālu atgriezumam un lūžņu iepirkšanai Latvijā, un par licences metālu atgriezumam un lūžņu iepirkšanai maksājamās valsts nodevas likmi un maksāšanas kārtību, kas paredz, ka turpmāk licences melno un krāsaino metālu atgriezumam un lūžņu iepirkšanai izsniegs Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas padotībā esošais Valsts vides dienests (VVD).

Līdz ar to vienviet tiks izveidota vienota atkritumu apsaimniekošanas sistēma un samazināts administratīvais slogs komersantiem.

Komersantam, lai saņemtu licenci lūžņu iepirkšanai, vispirms nepieciešams saņemt atkritumu savākšanas, pārvaldīšanas un uzglabāšanas atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai, ko izsniedz VVD. Savukārt līdz šim licenci lūžņu iepirkšanai izsniedza EM izveidota licencēšanas komisija. Jaunā kārtība nodrošinās, ka

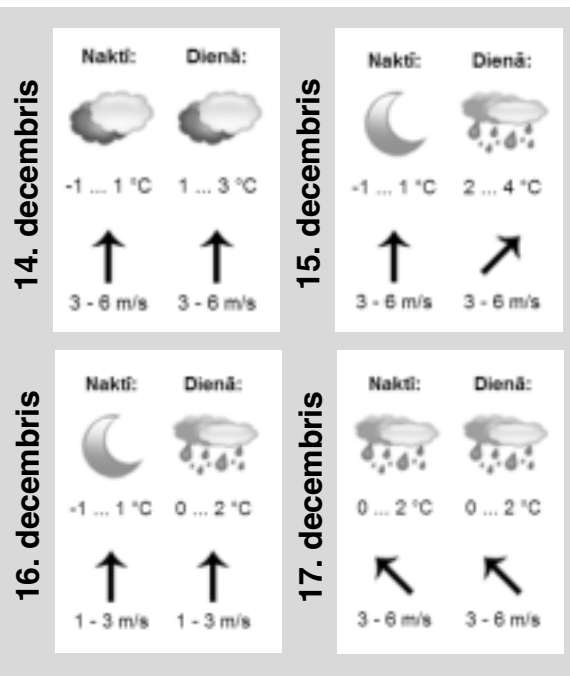
komersants nepieciešamos dokumentus atkritumu apsaimniekošanas atļaujas iegūšanai un licences saņemšanai lūžņu iepirkšanai iesniedz tikai vienā iestādē - VVD.

Noteikumi attiecas uz komersantiem, kuri papildus saņemtajai atļaujai veikt atkritumu savākšanu, pārvaldīšanu, pārkraušanu, šķirošanu vai uzglabāšanu vēlas saņemt licenci lūžņu iepirkšanai Latvijā.

Jaunā kārtība apvieno vienā dokumentā visas prasības, kas jāievēro komersantam, lai varētu saņemt licenci lūžņu iepirkšanai.

Noteikumi izstrādāti, lai īstenotu Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteiktos uzdevumus, kā arī, lai nodrošinātu likumā “Par radiācijas drošību un kodoldrošību” noteiktās prasības lūžņu iepirkšanas laikā.

Detalizētāk ar kārtību, kādā iepirkami un realizējami melno un krāsaino metālu atgriezumam un lūžņi un izsniedzamas licences metālu atgriezumam un lūžņu iepirkšanai Latvijā, un par licenci metālu atgriezumam un lūžņu iepirkšanai maksājamās valsts nodevas likmi un maksāšanas kārtību var iepazīties Ministru kabineta interneta mājas lapā: <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40219150&mode=mk&date=2011-12-13>.

Abonē

Aduguni

12 mēnešiem un

DĀVANĀ saņem kalendāru un iespēju ievietot sludinājumu Ls 6 vērtībā

**Neatliciet abonēšanu
līdz pēdējam mirklim!**

Pērk

Iepērk kaušanai visu veidu mājlopus.
Tālr. 29320237, 64546681

Z.s "Strautiņi" iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 64546765, 29411033.

SIA "LATVIJAS GAĻA" **iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus.** Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA "AIBI" pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas. Labas cenas! Samaksa tūlītēja. Tālr. 26142514, 20238990.

Čiekuri KOKS
Pērk meža īpašumus ar zemi
(ātra izskatīšana, tūlītēja samaksa)
13 gadu pieredze
t. 29138000, ciekuri@unitruck.lv

Metsaliitto Latvia SIA
Pērkam augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa
Tālr.: 26115369, www.metsaliitto.lv

JANSSEN
SIA JANSSEN LIVESTOCK LATVIA
iepērk - piena teļus
Samaksa tūlītēja vai ar pārskaitījumu (pēc Jūsu izvēles).
Tālrūnis: 26310663, Guntis

Pērk: CIRSMAS - skujkoku - Ls 20-25; lapkoku - Ls 10-15 uz celma. Ja nepieciešams - gatavojam jaunu meža projektu, stigojam, dastojam cirsma. **NEKUSTAMO ĪPAŠUMU. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29289975.**

Pērk vecas fotogrāfijas, apsveikumu kartiņas.
Tālr. 26446147.

Pērk visu veidu meža īpašumus. Tālr. 26538424.

Investīciju fonds pērk meža īpašumus ar zemi. Tūlītēja samaksa. Var veikt avansa maksājumus. Tālr. 28626705.

Pērk mežus, zemi. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26140097.

Z/s "Čiekuri" pērk meža īpašumus ar zemi. Tālr. 29110126.

Mežsaimniecības kompānija pērk meža un zemes īpašumus. Starpniekus netraucēt. Tālr. 20277089.

Pērk sausas egles (suhostaj) vairumā. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26176904, 29356853.

Pērk mežus ar zemi. Cenas no 400 līdz 4000 LVL/ha. Tālr. 25613139.

Pērk ūdens mucu. Tālr. 26463062.

Pērk cūkas, sivēnmātes. Tālr. 64622200, 29403395.

Pērk mežus, kailcirtes, retināšanas cirsma. Cirsma izvešanas pakalpojumi. Tālr. 29100239.

Pērk izstrādātus, daļēji izstrādātus meža īpašumus. Cena, sākot no Ls 400. Tālr. 29328614, 26489727.

Pērk visu veidu īpašumus, cirsma, var būt ar apgrūtinājumiem (ķīla, mantojums u.t.t.). Ātra izskatīšana, labas cenas, tūlītēja samaksa. Iespējams avans. Tālr. 29777641.

Pērk vecas koka ēkas (klētis, kūtis, šķūņus, mājas) nojaukšanai un promvešanai. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26176904, 29356853.

SIA "RENEP P" iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 65329997, 65323848, 29485520, 29996309, 29430892.

Pērk kažokzvēru ādas (vēlams sāļītas). Tālr. 29356292.

Pērk traktora MTZ-52/80/82; JUMZ; T-40AM. Tālr. 29485804.

Pārdod

Z/s "Kotiņi" pārdod lopbarības miltus un pārtikas rapšu eļļu. Iespējama piegāde. Tālr. darba laikā: 64546265, 26422231.

Pārdod visu veidu metāla jumtu segumus, sākot no 3 Ls/m², notek sistēmas un metāla konstrukcijas. Piegāde. Garantija. Tālr. 26360938.

Pārdod sausu alkšņa malku, 1m³ kastēs. Tālr. 22008003.

Pārdod 1-istabas dzīvokli Raiņa 48a. Pirmā iemaksa Ls 500. Tālr. 29213423.

Pārdod, maina dzīvokli, garāžu. Tālr. 26842606.

Pārdod 1-istabas dzīvokli. Tālr. 28305821.

Pārdod māju pilsētā. Tālr. 27887243.

Pārdod 2-istabu dzīvokli Teātra 4, 2. stāvā. Tālr. 29257283.

Pārdod zemi, 6,5 ha, Bērzkalnes pagastā. Tālr. 25915862.

Pārdod kartupeļus. Tālr. 28325208.

Pārdod riepas T-25, T-40. Tālr. 29114398.

Pārdod lietotas ziemas riepas 14/15/16 R. Tālr. 29121306.

Pārdod GAZ-52 motoru (garantija). Tālr. 26463062.

Pārdod Passat rezerves daļām. Tālr. 26463062.

Pārdod jaunus ugunsdrošos ķieģeļus. Tālr. 28338208.

Pārdod Golf-II, 1990.g., 1,6. Tālr. 28819073.

Pārdod jaunokas, vaislas āžus, jaunos āžišus. Tālr. 29327846.

Pārdod Audi-100, 1989.g., jauna TA. Tālr. 26454054.

Pazudis

Kalna-Upatnieku-Lazdogas ezera apkārtnē pazudis MEDĪBU SUNS. Mugura - melna, kājas un galva - brūna. Tālr. 28375049.

Lūdz atsaukties

12.decembrī autoostā nejauši samainīts maisiņš ar "Supernetto" uzrakstu, kurā bija maize un cukurs. Īpašniekam lūgums pazvanīt 26229286.

Ludmila Semerņukas sirsnīga pateicība dakterim V.Ignatovam un intensīvās terapijas nodaļas medicīnas personālam, kā arī dakterei N.Aleksejevai par profesionālu ārstēšanu, iejūtību un rūpēm.

PIKC "RVT" Balvu teritoriālā struktūrvienība pateicas par izgatavotajiem un dāvinātajiem elegantajiem virsdrēbju pakaramajiem Tilžas internātpamatskolas administrācijai un Ē.Kanaviņam.

Ikvienam ir iespēja īsi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 2latu par 25 vārdiem. Jo šī ir "Pateicības dubultzivs".

